ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԽԱՒԱՐՄԱՆ ԳԻՇԵՐ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ
ԱՆԹԻԼԻԱՍ
2026

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Ամէն:*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեսցէ արքայութիւն քո: Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր: Եւ թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս: Ամէն:

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, եթէ գչրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:*

ՍԱՐԿ. *Օրհնեալ է Աստուած:*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, եթէ գչրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութինս քո:*

ՍԱՐԿ. *Գովեալ է Աստուած:*

ՔՀՆ. *Օրհնեալ համագոյ եւ միասնական անբաժանելի Սուրբ Երրորդութիւնն՝ Հայր եւ Որդի եւ Հոգի Սուրբ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:*

ՍԱՐԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛:*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:*

ՍԱՂՄՈՍ

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, զի բազում եղեն նեղիչք իմ, եւ բազումք յարեան ի վերայ իմ, բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ՝ չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր:*

Այլ դու, Տէ՛ր, օգնական իմ ես, փառք իմ եւ բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։ Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, եւ լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ։

ԵՐԳ

ԴՊՐ. *Ողորմութեամբ քով սատակեա ըզթըշնամիս իմ, եւ կորո զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։*

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։ Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ձիչեսցուք ի գիչերի գանուն քո, Տէ՛ր։

Բըղխեսցեն սիրտք մեր գբան բարի, եւ լեզուք մեր պատմեսցեն զգործս երկնաւոր թագաւորիդ։

Ի մէջ գիչերի յարուցեալ խոստովանեսցուք ըզքեզ, Տէ՛ր։

Զաղօթս մեր տացուք քեզ, Տէ՛ր, ի գաւիթըս քո՝ ի մէջ նոր Երուսաղէմի։

Ի գիչերի համբարձցուք ըզձեռս մեր սըրբութեամբ առ քեզ, Տէ՛ր։

Ի ձայն գոհութեան, ամենա՛յն հոգիք, օրհնեցէ՛ք ըզՏէր։

Զարթի՛ք, փա՛ռք իմ, զարթի՛ք. եւ ես զարթեայց առաւօտուց. ալէլուիա։

Զարթի՛ք ընդ գըւարթունս, մանկո՛ւնք վերինըն Սիոնի. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, որդի՛ք լուսոյ, ի յօրհնութիւն Հօրըն լուսոյ. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, փըրկեա՛լք արեամբ, եւ տուք ըզփառըս փըրկողին. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, նո՛ր ժողովուրդք, նոր երգս առեալ նորոգողին. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, հարսո՛ւնք, հոգւով սպասեալք գալոյ սուրբ փեսային. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, վառեա՛լք լուսով ըստ իմաստուն սուրբ կուսանացն. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, պատրաստեցէ՛ք իւղ լապտերաց՝ գՋերմ արտասուս. ալէլուիա։

Զարթի՛ք եւ մի՛ նըննջէք, նըման յիմար կուսից նիրհէք. ալէլուիա։

Զարթի՛ք, երկիրպագցուք եւ արտասուօք գայս ասացուք. ալէլուիա։

Զարթի՛ր, ընդէ՞ր նըննջես. Տէ՛ր, մի՛ մերժեր ըզմեզ իսպառ։

Արի՛, Տէ՛ր, օգնեա՛ մեզ. տացուք անուանըդ քումմ ըզփառս։

Այժմ եւ յաւէտ Հօր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն. ամէն։

Զարթուցեալքս ի գըաղմանէ գիչերայինն հանգըստենէ։

Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր Տէր մըխիթարուԹիւն եւ ի սփոփանս եկեղեցւոյ։

Ահիւ եւ դողուԹեամբ կացցուք ի յաղօԹս։

Եկեալ խոստովանեսցուք ըզյանցանս։

Եւ գըտցուք ի Քրիստոսէ ըզքաւուԹիւն եւ ըզմեծ գողորմուԹիւն։

Անըաժանելի եւ համագոյ ԵրրորդուԹեանդ, համաճայնեալք ընդ գօրս երկնից, փառըս մատուցանեմք։

Փա՛ռըք քեզ, որ յանարուեստ յաԹոռ բարձրացեալ հանգչիս, սո՛ւրբ Աստըւած՝ հրգօր եւ սքանչելագործ։

Փա՛ռըք քեզ, որ յանէից գոյացուցեր զամենայն արարածս, սո՛ւրբ Աստըւած՝ անճառ Հօր անեղ Որդի։

Փա՛ռըք քեզ, որ տեսչուԹեամբ խընամես զամենայն արարածս, սո՛ւրբ Աստըւած՝ բըղխո՛ւմն անըպատառ աղբեր։

Տէ՛ր, ժողովըրդապետք եկեղեցւոյ ի քէն հայցեն՝ ասելով. հովի՛ւ բարի, ողորմեա՛ բանաւոր հօտի։

Յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Ամէն։ Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

ՍԲԿ. *Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հանգըստենէ քընոյ, զոր չնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած ի մըխիթարուԹիւն եւ ի սփոփանս տըկարուԹեան մերում, եւ եկեալքըս միաբան հոգեւոր երգով ի փառաբանուԹիւն եւ ի պատիւ ամենասուրբ անուան Տեառըն մերոյ եւ Փըրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, ահիւ եւ դողուԹեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա եւ գոհացըուք ըզնըմանէ ի գիչերային ժամուս յայսմիկ վասն իրաւանց եւ արդարուԹեան նորա, որ ընտրեաց ըզմեզ ողորմուԹեամբն իւրով եւ չնորհեաց մեզ բերել ըզնըմանուԹիւն երկնային հրեշտակացն ի փառաբանիչըս Տեառն Աստուծոյ ամենեցուն եւ մեզ լինիլ։ Եւ մեք այսուհետեւ սըրբելով գանձինըս մեր ի խըղճէ եւ ի չար գործոց, համբարձցուք ըզձեռըս մեր ի սըրբուԹիւն առանց բարկուԹեան եւ երկմըտուԹեան, հաւատով խընդրեսցուք ի նմանէ ըզգաւուԹիւն եւ ըզթողուԹիւն յանցանաց մերոց՝ խոստովան լինելով ըզգաղտնիս սըրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ։ Որպէս գի, ընդունելով ըզպաղատանըս մեր աղօթիւք եւ բարեխօսուԹեամբ ամենայն սըրբոց, չնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինուԹեամբ եւ անարատ վարուք ըստ կամաց նորա յայսըմ աչխարհիս եւ արժանաւոր լինելով յաւիտենական եւ երկնային խորանացն, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճըշմարիտն Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս. Տէր մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ԴՊՐ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Ըզմնացուած գիչերիս խաղաղուԹեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խընդրեսցուք։*

ԴՊՐ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Ըզհրեշտակ խաղաղուԹեան պահապան անճանց մերոց ի Տեառնէ խընդրեսցուք։*

ԴՊՐ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Ըգքաւութիւն եւ ըզթողութիւն յանցանաց մերոց՝ ի Տեառնէ խընդրեսցուք։*

ԴՊՐ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Ըգսրբրոյ խաչին մեծ եւ կարող գօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց՝ ի Տեառնէ խընդրեսցուք։*

ԴՊՐ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Եւ եւրս միաբան վասըն ճչմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ ըզՏէր աղաչեսցուք։*

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍՐԿ. *Զանձինսրս մեր եւ ըզմիմեանսրս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։*

ԴՊՐ. *Քեզ Տեառնդ յանձն եդիցուք։*

ՍՐԿ. *Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումդ. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԵՐԳ

ԴՊՐ. *Առաւօտ լուսոյ, արեգակն արդար, առ իս լոյս ծագեա։ Բրղխումն ի Հօրէ, բրղխեա ի հոգւոյս բան քեզ ի հաճոյս։*

Գանձդ ողորմութեան, գանձիդ ծածկելոյ գրտող գիս արա։ Դուռն ողորմութեան դաւանողիս բաց, դասեցո վերնոցն։

Երրեակ միութիւն, եղելոց խնամող, եւ ինձ ողորմեա։ Զարթիր, Տէ՛ր, յօգնել, գարթո ըզթըմրեալս գուարթնոց նըմանիլ։

Էդ Հայր անսկիզբն, էակից Որդի, է միչտ Սուրբ Հոգի։ Ընկալ գիս, գրթած, ընկալ, ողորմած, ընկալ, մարդասէր։

Թագաւոր փառաց, թողութեանց տըւող, թող ինձ ըզյանցանս։ Ժողովող բարեաց, ժողովեա եւ գիս ժողովս անդրանկաց։

Ի քէն, Տէ՛ր, հայցեմ, ի մարդասիրէդ, ինձ բըժըշկութիւն։ Լեր կեանք մեռելոյս, լոյս խաւարելոյս, լուծանող ցաւոյս։

Խորհըրդոց գիտող, խաւարիս չնորհեա խորհուրդ լուսաւոր։ Ծընունդ Հօր ծոցոյ, ծածկելոյս ստուերաւ ծագեա գլոյս փառաց։

Կենարար Փըրկիչ, կեցո ըզմեռեալս, կանգնեա զգըլորեալս։ Հաստեա հաւատով, հաստատեա յուսով, հիմնեցո սիրով։

Զայնիւս աղաչեմ, ձեռօքս պաղատիմ, ձիր բարեաց չնորհեա։ Ղամբարամբ լուսոյ, ղեկավար ճարտար, ղօղեալս ամբացո։

Ճառագայթ փառաց, ճանապարհ ինձ ցոյց ճեպել ի յերկինս։ Միածինըդ Հօր, մոյծ գիս յառագաստ մաքուր հարսանեացդ։

Յորժամ գաս փառօք յահագին աւուրն, յիչեա գիս, Քրիստո՛ս։ Նորոգող հնումեանց, նորոգեա եւ գիս, նորոգ գարդարեա։

Շնորհատու բարեաց, չնորհեա գքաւումիւն, չնորհեա գթողումիւն։ Ուրախացո, Տէ՛ր, ոգւոյս փըրկումեամբ, ոյր վասն եմ ի սուգ։

Զար մըչակողին, չար սերմանց նորին չորացո գպըտուղն։ Պարգեւիչ բարեաց, պարգեւեա իմոց պարտեացս թողումիւն։

Զուր չնորհեա աչացս ջերմ հեղուլ գարտօսր, ընդել ըզյանցանս։ Ռետինըդ քաղցու, ռամ հոգւոյս արբո, ռահ ցոյց ինձ լուսոյ։

Սէր անուն Յիսուս, սիրով քով ճըմլեա սիրտ իմ քարեղէն։ Վասըն գրթումեան, վասն ողորմումեան վերըստին կեցո։

Տենչալուդ տեսլեամբ տուր ինձ յագենալ, Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս։ Րաբունդ երկնաւոր, րոտեա գաչակերտս րամից երկնայնոց։

Յօղ արեան քո, Տէ՛ր, ցօղեա ի հոգիս, ցընծասցէ անձն իմ։ Իւիծեալըս մեղօք ւիւծեալ աղաչեմ ւիւսել ինձ բարիս։

Փըրկիչ բոլորից, փութա գիս փըրկել փորձումեանց մեղաց։ Քաւիչ յանցանաց, քաւեա գօրհնաբանս քեզ երգել ըզփառս։

Սրբուհուդ Աստուածածնին բարեխօսութեամբ։
Ձիչեա, Տէ՛ր, եւ ողորմեա։

ԱՂՕԹՔ

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք քեզի, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, որ հանգիստ ու խաղաղ օր մը պարգեւեցիր մեզի, եւ այժմ սթափեցնելով մեզ, կարելիութիւնը տուիր գալու եւ երկրպագելու քու ահաւոր ու փառաւոր եւ սուրբ անունիդ։ Կ՚աղաչենք քեզի, Տէ՛ր, թոյլ տուր որ խաղաղութեամբ անցընենք մնացեալ գիշերը, եւ մեր պանդուխտի ամբողջ կեանքի ընթացքին մեզ քու երկիւղովդ ամրացուր եւ պահպանէ. որպէսզի այս աշխարհի մէջ փորձութիւններէ հեռու եւ անարատ կեանքով մը ապրելէ ետք, յաւիտենական կեանքիդ անխռով եւ խաղաղ նաւահանգիստը հասնինք՝ մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի չնորհքովն ու մարդասիրութեամբը։ Անոր հետ քեզի՝ Հօրդ եւ Սուրբ Հոգիին կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Բարերա՛ր Տէր, քու սիրովդ նայէ քեզի երկրպագողներուս եւ սուրբ անունդ փառաբանողներուս։ Ամենազո՛ր Տէր, խաղաղացո՛ւր մեզ բոլորս սատանայական խռովութիւններէն եւ աչխարհէն եկող ալիքներէն։ Քու խաղաղութեան հրեշտակդ ղրկէ մեզի, որպէսզի մեր կողքին ըլլայ եւ մեզ անխռով պահէ օր ու գիշեր, արթուն ըլլանք թէ հանգիստի մէջ։ Որպէսզի բարեպաչտութեամբ եւ արժանաւոր կերպով քեզի ծառայելով այս կեանքի մէջ, ո՛վ Տէր, հասնինք քու երկնաւոր յաւիտենական արքայութեանդ, որ սկիզբէն ի վեր պատրաստեցիր քու սուրբերուդ. եւ անոնց հետ միասին չնորհակալութեամբ փառաւորենք քեզ՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի,

այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։

Ալէլուիա, ալէլուիա։

ԿԱՆՈՆԱՆԳԼՈՒԽ Դ

ԴՊՐ. *Օրհնեա, ա՛նձն իմ, զՏէր, օրհնեցից զՏէր ի կեանս իմ. ալէլուիա. սաղմոս ասացից Աստուածոյ իմոյ, մինչեւ եմ ես. ալէլուիա։*

Մի՛ յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան, զի ոչ գոյ փրկութիւն ի նոսա. ալէլուիա։

Ելցէ հոգի ի նոցանէ, եւ դարձցին անդրէն ի հող, եւ յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա. ալէլուիա։

Երանի՛ ազգի, որոյ Տէր Աստուած Յակոբայ օգնական է նմա, եւ յոյս նորա ի Տէր Աստուած է. ալէլուիա։

Ո արար գերկինս եւ գերկիր, զծով եւ զամենայն, որ է ի նոսա. ալէլուիա։

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան եւ առնէ իրաւունս զրկելոց. ալէլուիա։

(Փ) *Գովեա՛, Երուսաղէ՛մ, զՏէր. ալէլուիա։*

Եւ օրհնեա՛ զԱստուած քո, Սիո՛ն. ալէլուիա։

Զի զօրացոյց զղնիգս դրանց քոց եւ օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ. ալէլուիա։

Ո եղ զգսահմանըս քո ի խաղաղութիւն, պարարտութեամբ ցորենոյ լցցոյց զքեզ. ալէլուիա։

Առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա. ալէլուիա։

Դընէ զձիւն որպէս գաս, եւ զմէգ որպէս փոչի ցանեաց. ալէլուիա։

Արկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կալ. ալէլուիա։

Առաքէ զբան իւր եւ հալէ զնոսա, չընչեսցեն հոգմք, եւ

գնասցեն ջուրք. ալէլուիա։

Պատմէ ըզբան իւր Յակոբայ, զարդարութիւն եւ զիրաւունս Իսրայէլի. ալէլուիա։

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր եւ ըզդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա. ալէլուիա։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։ Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Ալէլուիա։

ՀԵՏԵՒԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՋ

Այսօր ի կատարումն աստուածային ընթրեաց նոր ուխտի ճըշմարտութեան քո, ի վերնատունըն խորհրդոյ տարամերժեալ Յուդաս ի հօտէն փոքուս. ուստի եւ դու գառն Աստուծոյ դիմեալ կամաւ ի մահ խաչի առ ի բառնալ ըզմեղս աշխարհի. վասն որոյ խնայեա ի մեզ Քրիստոս կամաւոր քո չարչարանօք։

Այսօր որ ի հրեղէն գօրաց երկնից միշտ փառաբանեալ երկրրպագիս Բանդ, աղօթիկիր առ Հայր մարմնով ընկալեալ ընդ Հօր ըզքո վասն իմ պաղատանս. ուստի կամաւ կրելով գերկիւղ ի հրեշտակաց գօրանայիր գօրացուցիչդ երկնաւորաց եւ երկրաւորաց. վասն որոյ խնայեա ի մեզ Քրիստոս կամաւոր քո չարչարանօք։

Այսօր յառաջ նըշանակեալ հրամանըն քո կատարիւր յաչակերտաց դասն. քանզի զհովիւըդ քոյ հարեալ ցըրուեցաւ հօտն ըստ մարգարէին. որ եւ կապեցար անկապելիդ ի յԱննայէ եկ ի Կայիափայ դատապարտեալ. ի ծառայէ ապտակեցար եւ նախատանաց թուք կերպարանըդ Հօր ընկալար. վասն որոյ խնայեա ի մեզ Քրիստոս կամաւոր քո չարչարանօք։

Այսօր ըզվէմըն հաւատոյ չարժեալ փորձողին խաբէութեան մարտ, առ ի քէն թողացուցեալ ըզմարդկային տրկարութիւնս յանդիմանելով, եւ առ յոյս դարձի մեղաւորաց. որ դառնապէս արտասուելովն ընկալաւ ի քէն երիւք հարցմամբ

սիրոյն գերից ուրացութեանցն ըզբժշկութիւն. ընդ նմին բժշկեա ըզմեզ Քրիստոս եւ չնորհեա մեզ արտասուս ապաշխարութեան։

Այսօր գոր յերկնային լուսեղինացն ահիւ պատուեալ Բանդ Աստուած, նըսեմացեալ դասք երրայեցւոցն, գիմանալի լոյսդ ի գիչերին ջահիւք եւ սուսերօք եկեալ ըմբռնել գանըմբռնելիդ. վասն որոյ երկըրպագեմք անճառելի քո խոնարհութեանդ։

Այսօր գոր սերովբէքըն ծածկէին ըզդէմս յահէ փառաց աստուածութեանդ. իսկ կորըստեան որդին Ցուդաս ի համբոյր մերձեալ նենգութեամբ նըշանակ եւ առիթ մահու անմահիդ. վասն որոյ երկըրպագեմք անճառելի քո խոնարհութեանդ։

Այսօր ընդ գերագոյն տնօրէնութիւնըդ քո Որդի Աստուծոյ հոյլք անմարմնոցըն հրաբուն սեռիցն պակուցեալ գարմանային, տեսանելով գանտեսանելիդ մատնեալ կամաւ ի ձեռըս մեղաւորաց. վասն որոյ երկըրպագեմք անճառելի քո խոնարհութեանդ։

Այսօր բարեկամք եւ մերձաւորըք քո հեռի եղեն ի քէն Քրիստոս. օտարացան եւ եղբարըք քո, եւ ցուլըք գէրք պաչարեցին որք ի դըպրաց եւ ի փարիսեցւոց, եւ չուրջ եղեն չունըք բազումք գինուորք Պիղատոսի եւ Հերովդէի. վասն որոյ երկըրպագեմք անճառելի քո խոնարհութեանդ։

Բեմին վրայ դրուած մոմերը կը վառին, բացի սեւ մոմէն, որ դրուած է ամէնէն ծայրը։ Իւրաքանչիւր Աւետարանի ընթերցումէն ետք, ծայրէն սկսելով ևախ մէկ ապա զոյգ զոյգ մարել մոմերը։ Վառ պահելով կեդրոնի մեծ մոմը։

ՍԱՂՄՈՍ 2

ԴՊՐ. *Ինչո՞ւ ազգերը ապստամբեր են, ժողովուրդները դաւաճանութեան ծրագիր կը մշակեն։*

Աչխարհի թագաւորները կը պատրաստուին եւ իշխանները կը միաբանին՝ Տիրոջ եւ անոր Օծեալին դէմ։

ԵՐԳ

Իշխանք ժողովեցան ի միասին. վասըն Տեառն եւ վասն օծելոյ նորա։ (երեք անգամ կրկնել)։

ԵՐԳ ՆԵՐՍԷՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ

Այսօր անճառ լուսոյն ծագումն ի փրկութեան մեր կատարումըն խոնարհի ի վերնատունն ի ստուերական տօնից լրումն. նախ քան գընթրիսըն խորհրդոյ սփածաւ գենջակ արկողն լուսոյ եւ ջուր առեալ ծառայաբար՝ զոտըս լուանայր գաչակերտացն։

Բանին Հօր փառաց լուսոյ Պետրոս մերձիլ յոտս ոչ ներէր այնըմ ձեռաց, որոյ են գործք երկնից երկինք եւ երկրաւորք, որով կուրաց աչըք բացան, խուլք եւ համերք արձակեցան, որ վերածեաց գինքն ի ծովէն, սաստեաց ալեացն, եւ լըռեցին։

Գրլխոյն ընտրեալ հօտին փոքու սաստէր գխորհուրդն ոչ գիտելոյ, որով դառնայր եւ հնազանդէր, զոտս եւ ըզգլուխս մաքրել մաղթէր. գրլխոյս, ասէ, չէ՛ ինչ պիտոյ լուացումըն ջրոյ, զի լուացեալ է, ոտիցըդ պէտք են մաքրութեան՝ յօդիլ ի գլուխըս սըրբութեամբ։

Դասուց իւրոց աչակերտաց, զոր նախ բանիւ վարդապետեաց, այսօր գործով ըզծայրագոյնն եցոյց յինքեան գխոնարհութիւն՝ սպասաւորեալ հողեղինաց այն, որ անտեսն է հրեղինաց, տարեալ պաչտօն իւր ծառայիցն այն, որ պաչտին ի սրովբէից։

Եթէ Տէրս, ասէ, էից եւ վարդապետըս բոլորից գաչակերտացդ եւ գծառայից զոտըս լուացի ի հնոյ աղտից, միմեանց եւ դուք համարնուիրեամբ ցուցէք ըզնոյն խոնարհութիւն՝ բարձրացելոյն ի կործանումն եւ անկելոյ ընութեանդ կանգնումն։

Զոր մաքրեցեր յաւազանին մաքուր ձեռօք գոտւոյ նոցին եւ ուսուցեր խոնարհութեամբ յաղթող լինել չար հրեպարտին, եւ զիմ լուա՝ գտիմըն մեղաց աղաչանօք սրբոյ գընդին եւ ըզգընացս ուղղեա՝ գոտին խոնարհութեամբ ելիւք յերկինս։

ՍՐԿ. *Օ՛րթի։*

ՓՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՓՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու* (13.1-38)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուած։*

ՓՀՆ. *Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կեանքէն։*

Զատիկի տօնին նախօրեակին, Յիսուս գիտնալով թէ հասած է ժամը, երբ այս աշխարհէն իր Հօրը քով պիտի երթայ, սիրեց անոնք՝ որոնք այս աշխարհի մէջ իրեն հետեւորդ էին, եւ ծայր աստիճան սիրեց զանոնք։

Երբ Յիսուս եւ իր աշակերտները ընթրիք կ՛ընէին, Սատանան արդէն իսկ Իսկարիոտացի Սիմոնի որդիին՝ Յուդայի մտքին մէջ դրած էր Յիսուսը մատնելու խորհուրդը։ Յիսուս գիտնալով հանդերձ որ Հայրը ամէն իշխանութիւն տուած է իրեն եւ թէ ինք Աստուծմէ եկած է եւ Աստուծոյ կ՛երթայ, ելաւ սեղանէն, մէկ կողմ դրաւ իր վրայի հագուստը եւ ղենջակ մը առնելով՝ մէջքին կապեց։ Ապա ջուր առնելով՝ լեցուց կոնքին մէջ եւ սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը լուալ եւ մէջքին կապած ղենջակով սրբել։ Երբ եկաւ Սիմոն Պետրոսի մօտ, անիկա ըսաւ.

— Տէ՛ր, դո՞ւն իմ ոտքերս պիտի լուաս։

Յիսուս պատասխանեց.

— Ինչ որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես հասկնար, բայց յետոյ պիտի հասկնաս։

Պետրոս ըսաւ.

— Երբե՛ք դուն իմ ոտքերս պիտի չլուաս։

Յիսուս պատասխանեց.

— Եթէ ոտքերդ չլուամ՝ ինծի հետ բաժին պիտի չունենաս։

— Տէ՛ր,— ըսաւ Սիմոն Պետրոս,— ուրեմն ո՛չ միայն ոտքերս լուա, այլ նաեւ ձեռքերս եւ գլուխս։

Յիսուս պատասխանեց.

— Ան որ լոգցած է՝ մաքուր կ'ըլլայ, հետեւաբար միայն ոտքերը լուալ պէտք է։ Դուք մաքուր էք, բայց ո՛չ բոլորդ։

Քանի Յիսուս գիտէր թէ ո՛վ պիտի մատնէր զինք, ահա թէ ինչո՛ւ ըսաւ՝ «Դուք մաքուր էք, բայց ո՛չ բոլորդ»։

Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը լուալէ ետք՝ հագաւ իր հագուստները եւ կրկին սեղան բազմեցաւ։ Ապա հարցուց.

— Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի։ Դուք զիս «Վարդապետ» եւ «Տէր» կը կոչէք, եւ ճիշդ կ'ըսէք, որովհետեւ իրապէս ալ եմ։ Արդ, եթէ ես՝ որ Տէր եւ Վարդապետ եմ՝ լուացի ձեր ոտքերը, դուք ալ պարտաւոր էք իրարու ոտքերը լուալ։ Ես ձեզի օրինակ մը տուի, որպէսզի դուք ալ իրարու ընէք այն՝ ինչ որ ես ձեզի ըրի։ Լա՛ւ գիտցէք, թէ ծառան իր տիրոջմէ մեծ չէ եւ ոչ ալ ղրկուածը՝ զինք ղրկողէն։ Եթէ ասիկա գիտէք, երանելի պիտի ըլլաք՝ եթէ գործադրէք զայն։ Խօսքս բոլորիդ համար չէ, որովհետեւ ես կը ճանչնամ ընտրածներս. այլ որպէսզի իրականանայ Սուրբ գիրքին խօսքը, որ կ'ըսէ. «Ան որ ինծի հետ հաց կ'ուտէր՝ դաւաճանեց ինծի»։ Հիմակուընէ իսկ կ'ըսեմ ձեզի, տակաւին ասիկա չպատահած, որպէսզի երբ պատահի՝ հաւատաք թէ Ես եմ։ Լա՛ւ գիտցէք, թէ ով որ կ'ընդունի ան՝ որ ես պիտի ղրկեմ՝ զիս ընդունած կ'ըլլայ, եւ ով որ զիս կ'ընդունի՝ ընդունած կ'ըլլայ զիս ղրկողը։

Այս խօսքերը ըսելէ ետք՝ Յիսուս հոգեպէս խռովեցաւ եւ բացայայտօրէն ըսաւ.

— Լա՛ւ գիտցէք, թէ ձեզմէ մէկը պիտի մատնէ զիս։

Աշակերտները իրարու կը նայէին, չուարած՝ թէ որո՞ւն համար կ՚ըսէ։ Աշակերտներէն մէկը, զոր Յիսուս կը սիրէր, բազմած էր Յիսուսի կողքին։ Սիմոն Պետրոս նշան ըրաւ անոր՝ հարցնելու թէ որո՞ւն համար կ՚ըսէ։

Այդ աշակերտը Յիսուսի կողմը դառնալով՝ հարցուց.

— Տէ՛ր, ո՞վ է։

Յիսուս պատասխանեց.

— Պատառը թաթխելով որո՛ւն որ տամ՝ ան է։

Եւ պատառը թաթխելով տուաւ Իսկարիոտացի Յուդայ-ին։ Յուդա հազիւ պատառը առած՝ Սատանան իր մէջ մտաւ։ Յիսուս ըսաւ անոր.

— Ինչ որ պիտի ընես՝ չուտով ըրէ։

Սեղանին չուրջ նստողներէն ո՛չ ոք հասկցաւ, թէ ինչո՛ւ այս խօսքը ըսաւ անոր։ Եւ որովհետեւ Յուդայի մօտ կը գըտնուէր գանձանակը, աշակերտներէն ոմանք կարծեցին, թէ Յիսուս անոր ըսաւ՝ «Գնա՛ եւ տօնին առիթով ինչ որ մեզի պէտք է՝ գնէ, եւ կամ աղքատներուն բան մը տուր»։

Յուդա պատառը առնելէ ետք, անմիջապէս դուրս ելաւ։ Եւ գիշեր էր։

Յուդայի մեկնելէն ետք, Յիսուս ըսաւ.

— Այժմ փառաւորուեցաւ Մարդու Որդին եւ Աստուած փառաւորուեցաւ անով։ Եւ եթէ Աստուած փառաւորուեցաւ անով, Աստուած ալ զայն պիտի փառաւորէ իրմով. եւ չուտով պիտի փառաւորէ զայն։ Որդեակնե՛ր, կարճ ժամանակ մըն ալ ձեզի հետ եմ. պիտի փնտռէք զիս։ Եւ ինչպէս որ հրեայ ղեկավարներուն ըսի՝ ձեզի ալ կ՚ըսեմ. «Հոն՝ ուր ես կ՚երթամ, դուք չէք կրնար գալ»։ Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի.— Սիրեցէ՛ք իրար։ Ինչպէս ես ձեզ սիրեցի՝ դուք ալ իրար սիրեցէ՛ք։ Ձեր իրար սիրելով է որ մարդիկ պիտի գիտնան, թէ դուք իմ աշակերտներս էք։

— Տէ՛ր, ո՞ւր կ՚երթաս,— հարցուց Սիմոն Պետրոս։ Յիսուս

պատասխանեց.

— Հոն՝ ուր ես կ՚երթամ, այժմ չես կրնար գալ, բայց յետոյ պիտի գաս ետեւէս։

Պետրոս ըսաւ.

— Տէ՛ր, ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար հետեւիլ քեզի։ Կեանքս անգամ կը գոհեմ քեզի համար։

Յիսուս պատասխանեց.

— Կեա՞նքդ պիտի գոհես ինծի համար։ Լա՛ւ գիտցիր, որ աքաղաղը չկանչած՝ դուն երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս։

Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ զՏէր աղաչեսցուք։ (Երեք անգամ կրկնել)։

Ռէն. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

Ռէն. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 41 (40)

Դպր. *Երանի՛ անոր, որ թշուառին հոգ կը տանի. նեղութեան ժամանակ Տէրը զայն պիտի ազատէ։*

Տէրը պիտի պահպանէ զայն, անոր կեանքը պիտի երկարէ, զայն երանելի պիտի դարձնէ այս աշխարհի մէջ, եւ զայն պիտի չմատնէ թշնամիներու քմահաճոյքին։

ԵՐԳ

Բան անօրէննութեան եդին ի վերայ իմ. Տէ՛ր, Տէ՛ր, մի՛ թողուր զիս։ (Երեք անգամ կրկնել)։

Էլից զօրէնսըն Մովսիսի, զոր խօսեցաւ ի Սինայի, եկեր ըզգառն օրինակին եւ ըզբաղարջն ընդ եղեգին, ըզՀինն ի Նորըս փոխելով՝ զբատուերն ի լոյս ճըշմարտելով՝ փոխան գառինն ինքըն գոլով Գառն Աստուծոյ նըւիրելով։

Ընդ բաղարջին հաց անխմոր ետ ըզմարմինն իւր գերկնաւոր՝ ըզկուսածինն՝ անսերմնաւոր զանապականն եւ գհոգեւոր, ընդ ոչխարին արեանն ուխտին ետ մեզ գարիւնն իւր ուխտ կըրկին եւ եղեգան դառնագունին փոխան՝ ըզվարս աստուածայինն։

Թագաւորն արարածոց գհացըն կենաց ետ քաղցելոց եւ ըզբաժակն ուրախարար՝ որք յԱղամայ տրրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է իմոյ արեան, փոխան հընոյ ուխտին արեանց, զոր յիշատակ իմ առնիցէք, մինչեւ եկիցէ ես միւսանգամ։

Ժողովեալքս ի քէն հայցեմք ընդ ժողովեալ մեռասանին, որ գկենարարըդ քո մարմին բաշխեալ՝ ետուր ընդ բաժակին, չնորհեա՛ եւ մեզ, Տէ՛ր, ընդ նոսին հաղորդ լինել քում սեղանին՝ կենաց հացիդ, յոր փափաքիմք, եւ ըմպելւոյդ, ումմ ծարաւիմք։

Ի յընտրելոց աշակերտացն, Յուդաս մեկնեալ ի սուրբ գառանցն, գրարձող մեղաց գԳառն Աստուծոյ մատնէր ի մահ ընդ արծաթոյ. ի յընթրիսըն հոգեւոր մերձի ժըպիրհն եւ նենգաւորն. ուտելով ընդ վարդապետըն՝ յաճախէ գխաբէութիւն։

Լոյսըն խօսէր աղերսալի խաւարելոյն վասըն դարձի. մի ոմն ի ձէնջ, ասէ, եղբա՛րք, գիս մատնելոց է առ ի մահ. պետրոս լըսեալ գայն, գարհուրէր եւ ակնարկէր առ Յովհաննէս՝ հարցանել, թէ՝ ո՞վ իցէ դաւաճանող վարդապետին։

ՍՐԿ. *Օ՛րթի։*

ՔՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քում։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՔՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու* (14.1-21, 27-31)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուածն։*

ՔՀՆ. *Մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս կ՚ըսէ.*

— Թող չխռովին ձեր սիրտերը։ Հաւատացէ՛ք Աստուծոյ, հաւատացէ՛ք նաեւ ինծի։ Հօրս տան մէջ չատ օթեւաններ կան. եթէ այդպէս չըլլար՝ չէի ըսեր ձեզի, թէ կ՚երթամ եւ ձեզի համար տեղ կը պատրաստեմ։ Եւ երբ երթամ եւ ձեզի համար տեղ պատրաստեմ, դարձեալ պիտի գամ եւ ձեզ քովս առնեմ, որպէսզի ըլլաք հոն՝ ուր ես կը գտնուիմ։ Եւ դուք գիտէք թէ ո՛ւր կ՚երթամ եւ անոր ճամբան ալ գիտէք։

Թովմաս ըսաւ իրեն.

— Տէ՛ր, չենք գիտեր ուր կ՚երթաս. արդ, ինչպէ՞ս կրնանք ճամբան գիտնալ։

Յիսուս պատասխանեց անոր.

— Ե՛ս եմ ճամբան, ճշմարտութիւնը եւ կեանքը։ Միայն ինձմով կարելի է Հօրս երթալ։ Եթէ գիս ճանչնայիք՝ Հայրս ալ պիտի ճանչնայիք. եւ այժմէն իսկ դուք գիտէք զայն եւ տեսած էք զայն։

Փիլիպպոս ըսաւ.

— Տէ՛ր, ցոյց տուր մեզի Հայրը եւ կը բաւէ մեզի։

Յիսուս պատասխանեց.

— Այսքան ատեն ձեզի հետ եմ եւ տակաւին չճանչցա՞ր զիս, Փիլիպպո՛ս։ Ով որ զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսած եղաւ, ալ ի՞նչպէս կ՚ըսես՝ «Ցոյց տուր մեզի Հայրը»։ Չե՞ս հաւատար թէ ես Հօրս մէջ եմ եւ Հայրս իմ մէջս է։ Այս խօսքերը որ ձեզի կ՚ըսեմ՝ ես ինձմէ չեմ ըսեր. Հայրը որ մէջս կը բնակի՝ իմ միջոցաւս կը կատարէ իր գործերը։ Հաւատացէ՛ք ինծի, թէ ես Հօրս մէջ եմ եւ Հայրը իմ մէջս. եթէ ոչ խօսքերուս համար՝ գոնէ կատարած գործերուս համար հաւատացէք։ Լա՛ւ գիտցէք, թէ ով որ ինծի կը հաւատայ, պիտի կատարէ ինչ որ ես կ՚ընեմ եւ անոնցմէ աւելին ալ պիտի կատարէ, որովհետեւ ես Հօրս քով կ՚երթամ։ Եւ ինչ որ իմ անունովս խնդրէք՝ պիտի

կատարեմ գայն, որպէսզի Հայրը փառաւորուի Որդիով։ Այո՛, եթէ ոեւէ բան խնդրէք իմ անունովս՝ պիտի կատարեմ գայն։

Եթէ կը սիրէք զիս, պիտի գործադրէք իմ պատուիրաններս։ Եւ ես Հօրս պիտի աղաչեմ՝ որ ուրիշ Մխիթարիչ մը տայ ձեզի, որպէսզի յաւիտեան ձեզի հետ ըլլայ։ Անիկա Սուրբ Հոգին է, որ ճշմարտութիւնը կը յայտնէ։ Աշխարհը չի կրնար գայն ընդունիլ, որովհետեւ ո՛չ կը տեսնէ եւ ո՛չ ալ կը ճանչնայ գայն։ Բայց դուք կը ճանչնաք գայն, որովհետեւ ձեր մէջ պիտի մնայ եւ ձեզի հետ պիտի ըլլայ։

Որը պիտի չձգեմ ձեզ. կրկին պիտի գամ ձեզի։ Մօտ ատենէն այլեւս աշխարհը զիս պիտի չտեսնէ, բայց դուք պիտի տեսնէք զիս, որովհետեւ ես կ՚ապրիմ եւ դուք ալ պիտի ապրիք։ Այն օրը դուք պիտի գիտնաք՝ թէ ես Հօրս մէջ եմ, դուք իմ մէջս եւ ես՝ ձեր մէջ։ Ով որ կ՚ընդունի իմ պատուիրաններս եւ կը գործադրէ զանոնք, ա՛ն է որ զիս կը սիրէ։ Եւ Հայրս պիտի սիրէ զիս սիրողը։ Ես ալ պիտի սիրեմ գայն եւ ինքզինքս յայտնեմ անոր։

Յուդան, ոչ Իսկարիոտացին, ըսաւ իրեն.

— Տէ՛ր, ի՞նչպէս կ՚ըլլայ որ ինքզինքդ մեզի պիտի յայտնես եւ ոչ թէ աշխարհին։

Յիսուս պատասխանեց անոր.

— Ով որ կը սիրէ զիս՝ խօսքերս կը գործադրէ. Հայրս ալ պիտի սիրէ գայն եւ ես ու Հայրս անոր պիտի գանք եւ անոր հետ բնակինք։ Եւ ով որ չի սիրեր զիս՝ խօսքերս չի գործադրեր։ Այս լսածներս որ լսեցիք՝ իմ խօսքերս չեն, այլ խօսքերը Հօրս, որ զիս ղրկեց։ Այս բոլորը խօսեցայ ձեզի, քանի տակաւին ձեզի հետ եմ։ Բայց Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, որ Հայրս ձեզի պիտի ղրկէ իմ անունովս, անիկա ձեզի ամէն ինչ պիտի սորվեցնէ եւ յիշեցնէ ինչ որ ես ձեզի ըսի։

Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի. իմ խաղաղութիւնս է որ կու տամ ձեզի, որ այս աշխարհի տուածէն խաղաղութենէն

տարբեր է։ Մի՛ խռովիք ու մի՛ վախնաք։ Լսեցիք ինչ որ ըսի ձեզի, թէ՝ «Ահա կ՚երթամ, բայց կրկին պիտի գամ ձեզի»։ Եթէ զիս սիրէիք, ուրախ պիտի ըլլայիք որ Հօրս կ՚երթամ, որովհետեւ Հայրս ինձմէ մեծ է։ Այս բոլորը ձեզի ըսի՝ նախքան պատահիլը, որպէսզի երբ պատահին՝ այն ատեն հաւատաք։ Այլեւս երկար պիտի չխօսիմ ձեզի, որովհետեւ ահա կու գայ այս աշխարհի իշխանը, որ իմ վրաս ո՛չ մէկ իշխանութիւն ունի։ Բայց աշխարհը պէտք է գիտնայ թէ ես Հայրը կը սիրեմ եւ այդ է պատճառը, որ ինծի բոլոր պատուիրածները կը կատարեմ։ Ելէ՛ք, երթանք այստեղէն։

Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ գՏէր աղաչեսցուք։ (Երեք անգամ կրկնել)։

Ք՚Չն. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

Ք՚Չն. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 59 (58)

Դ՚ՊՐ. *Թշնամիներէս ազատէ՛ զիս, ո՛վ իմ Աստուածս, վրաս յարձակողներէն պաշտպանէ՛ զիս։*

Ազատէ՛ զիս չարագործներէն, արիւնահեղ մարդոցմէ փրկէ՛ զիս։

ԵՐԳ

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Աստուած. եւ ի հալածչաց իմոց ապրեցո զիս։ (Երեք անգամ կրկնել)։

Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն ըզտըրտմութիւնըն փարատեաց. թացեալ պատառ՝ տայ Յուդայի՝ նըշաւակեալ գգողըն մատնիչ, զոր առեալ եւ մերկացաւ յաստուածային Հոգ-

ւոյն չնորհաց, մատնեցաւ նախաչարին ընդ մատնութեան վարդապետին։

Ծայրագոյն լուսոյն գըրկեալ խաւարասէրն արտաքս ելեալ, Տէրըն յայտնէր լոյս եղելոցն ըզգայթակղիլն ի գիչերի, Պետրոս խօսէր խրախուսելի եւ կըչտամբիւր հաւախօսի, գիւրն յաչխարհէ գփոխիլն ասէր եւ ըզգալուստ Հոգւոյն պատմէր։

Կեդրոնեան յայնկոյս ձորոյ ի վերնատունն ել խորհըրդոյ, եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզի, եմոյծ զԱդամ յադին դրախտին, մուծցես եւ զմեզ, Տէ՛ր, ընդ նըմին, ուստի հաներ նախ գառաջինն, գի ժառանգել ըզհայրենին արժանասցուք մեք վերըստին։

Հոգայր ըզկրիցըն տրտմաբար երիւքն եղեալ առանձնաբար, փըրկել գաչխարհս հոգիս յօժար, բայց է բնութիւն մարմնոյս տկար, ոչ ոմն ուժեղ եւ զօրաւոր, եւ ոմն՝ անզօր վըրանգաւոր, այլ մի եւ նոյն գոլ միաւոր՝ կըրէր ըզկիրսըն կամաւոր։

Զայնիւ մաղթէր աղօթական վասն իմ առ Հայր իւր էական, ծունըր դընէր խոնարհական, որում կըրկնի ծունր ամենայն. եթէ փըրկիլ մարդկան հնար է առանց մահու իմ, որ գրեալ է, բաժակ մահուս յինէն անցցէ ոչ իմ կամաւ, այլ քոյդ եսցէ։

Ղօղեալ յերկիւղ քըրտանց հոսման ոլոռնաձեւ կայլակ վիժման, ի զօրանալ հրեչտակ մերձեալ, զօրինական գիրըն լըցեալ, գի կատարեալ էառ զընութիւն Աստուածըն Բան ըզմարդկութեան. պարտ էր զերկիւղ եւ զտըրտմութիւն յիւրումըն կըրել տնօրէնութիւն։

ՍՐԿ. *Օ՛րթի։*

ՓՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումի։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՓՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու* (15.1-27)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուած։*

ՔՀՆ. *Մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս կ'ըսէ.*

— Ես եմ որթատունկը, եւ Հայրս մշակն է։ Ան կը կտրէ վրաս հաստատուած բոլոր այն ճիւղերը որոնք պտուղ չեն տար, իսկ բոլոր անոնք որոնք պտուղ կու տան՝ յօտելով կը մաքրէ, որպէսզի աւելի պտղաբեր ըլլան։ Դուք արդէն իսկ մաքրուած էք այն խօսքին համար՝ որ ձեզի խօսեցայ։ Ինծի միացած մնացէք եւ ես ձեզի միացած պիտի մնամ։ Ինչպէս որ ճիւղը ինք առանձինը պտուղ չի տար՝ եթէ որթատունկին միացած չըլլայ, նոյնպէս ալ դուք չէք կրնար պտուղ տալ՝ եթէ ինծի միացած չըլլաք։

Ես եմ որթատունկը եւ դուք՝ ճիւղերը։ Ով որ ինծի միացած է եւ ես անոր՝ անիկա առատ պտուղ պիտի տայ, որովհետեւ առանց ինծի դուք ոչինչ կրնաք ընել։ Ով որ ինծի միացած չի մնար՝ կտրուելով դուրս կը նետուի եւ կը չորնայ, նման այն ճիւղերուն՝ որ կը հաւաքեն եւ կրակը նետելով կ'այրեն։ Եթէ ինծի միացած մնաք եւ խօսքերս ձեր մէջ մնան, խնդրեցէ՛ք Աստուծմէ ինչ որ ուզէք եւ պիտի տայ ձեզի։ Իմ Հայրս կը փառաւորուի, երբ դուք առատ պտուղ տաք եւ այսպիսով իմ աշակերտներս ըլլաք։

Ինչպէս որ Հայրս զիս սիրեց, նոյն ձեւով ալ ես ձեզ սիրեցի։ Մնացէ՛ք իմ սիրոյս մէջ։ Եթէ գործադրէք իմ պատուիրանները, իմ սիրոյս մէջ մնացած պիտի ըլլաք, ինչպէս որ ես Հօրս պատուիրանները գործադրելով անոր սիրոյն մէջ կը մնամ։ Ասոնք ըսի ձեզի, որպէսզի իմ ուրախութիւնս ձեր մէջ ըլլայ եւ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ։ Իմ պատուէրս է՝ որ սիրէք իրար, ինչպէս ես ձեզ սիրեցի։ Մեծագոյն սէրը այն սէրն է, որով մարդ ինքզինք կը զոհէ իր բարեկամներուն համար։ Դուք իմ բարեկամներս էք, եթէ գործադրէք ինչ որ կը պատուիրեմ ձեզի։

Այլեւս ձեզ ծառայ չեմ կոչեր, որովհետեւ ծառան չի գիտեր թէ ի՛նչ կ՚ընէ իր տէրը. այլ՝ ձեզ բարեկամ կոչեցի, որովհետեւ ինչ որ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի յայտնեցի։ Դուք չէ որ զիս ընտրեցիք, այլ ե՛ս ձեզ ընտրեցի եւ նշանակեցի ձեզ՝ որ երթաք եւ պտղաբեր ըլլաք եւ ձեր պտուղը մնայուն ըլլայ, որպէսզի Հայրս ինչ որ իմ անունովս խնդրէք։ Դարձեալ կը պատուիրեմ ձեզի, սիրեցէ՛ք իրար։

Եթէ աշխարհը ձեզ կ՚ատէ, գիտցէ՛ք որ նախ զիս ատեց։ Եթէ այս աշխարհին պատկանած ըլլայիք՝ աշխարհը ձեզ պիտի սիրէր, որպէս իրմէ եղող մէկը։ Բայց աշխարհը ձեզ կ՚ատէ, որովհետեւ ես ձեզ այս աշխարհէն գատեցի, եւ դուք այս աշխարհին չէք պատկանիր այլեւս։ Յիշեցէ՛ք այն խօսքը որ ըսի ձեզի, թէ «Ծառան իր տիրոջմէ աւելի մեծ չէ»։ Եթէ զիս հալածեցին, ձեզ ալ պիտի հալածեն. եթէ իմ խօսքերս գործադրեցին, ապա ձերն ալ պիտի գործադրեն։ Բայց այս բոլորը ձեզի պիտի ընեն իմ անունիս պատճառով, որովհետեւ զիս ղրկողը չեն ճանչնար։ Եթէ աշխարհ եկած չըլլայի եւ խօսած չըլլայի իրենց, մեղք պիտի չունենային. բայց հիմա իրենց մեղքին համար ոեւէ արդարացում չունին։ Ով որ զիս կ՚ատէ, իմ Հայրս ատած կ՚ըլլայ։ Եթէ իրենց մէջ կատարած չըլլայի այնպիսի գործեր, որոնք ոչ ոք ըրած է, անոնք մեղք պիտի չունենային։ Սակայն, ահա անոնք տեսան իմ գործերս եւ ատեցին թէ՛ զիս եւ թէ՛ Հայրս։ Արդ, կը կատարուի իրենց Օրէնքին մէջ գրուածը, որ կ՚ըսէ՝ «Զիս ատեցին՝ առանց ոեւէ պատճառի»։ Բայց երբ գայ Մխիթարիչը, այսինքն Սուրբ Հոգին, որ ես ձեզի պիտի ղրկեմ Հօրմէն, որովհետեւ Հօրմէն կ՚ելլէ, անիկա ճշմարտութիւնը պիտի պատմէ եւ վկայէ իմ մասիս։ Դուք ալ կը վկայէք իմ մասիս, որովհետեւ սկիզբէն ինծի հետ եղաք։

Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ գՏէր աղաչեսցուք։
(Երեք անգամ կրկնել)։

Ղէն. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 79(78)

ԴՊՐ. *Ո՛վ Աստուած, հեթանոս ազգեր տիրապետութեանդ սահմանները մտան, քու սուրբ տաճարդ պղծեցին։*

Երուսաղէմը աւերակի վերածեցին, քեզի ծառայողներուն դիակները կեր դարձուցին գիչակեր թռչուններուն, քեզի հաւատարիմ մարդոց մարմինները կեր դարձուցին վայրի գազաններուն։

ԵՐԳ

Նոքա ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան. մեք ժողովուրդք եւ խաչն արօտի քո։ (երեք անգամ կրկնել)։

Ճառագայթ փառաց էին, որ ըստ բնութեանըս մարդկային տագնապեցար ի գիչերին, աղօթեցեր առ Հայր յերկինս, ծագեա՛ ի մեզ գլոյսդ երկնային եւ փարատեա՛ գերկիւղ չարին, մասունք հոգւոց մեր եւ մարմին յերկիւղ քո սուրբ բեւեռեսցին։

Մերձեալ Յուդաս, որ մատնելոց, հանդերձ դասուն փարիսեցւոց, անկան նըման ստորանկելոցն, որք յաւիտեան չեն կանգնելոց, Յուդաս նենգաւ համբուրելով՝ առիթ մահու նըշան տալով, փոխան սիրոյ գնա մատնելով, չար ընդ բարւոյ վրճարելով։

Յայնժամ առ գուխ սիրոյն Պետրոս ըզծառային՝ անուն Մաղքոս, եհատ սուսերը զականջն աջոյ, որ ոչ լըւաւ Տեառըն իւրոյ, իսկ Տէրըն մեր արագապէս յունկըն մերձեալ բըժշկապէս, առողջացոյց աստուածապէս, զոր ոչ տեսին կուրացն հանդէս։

Նոր հօտին փոքու ցըրուեալ, քանզի հովիւըն քալ հարեալ,

Պետրոս միայն ըզհետ երթեալ, ի յաղջկանէ վիմին չարժեալ, նըշանակեալ հաւըն խօսէր, առ ի Պետրոս Տէրն ակնարկէր, գբանըն յիշէր, դառն արտասուէր, ի գլորմանէն դարձեալ կանգնէր։

Շնորհեալ վիմին եկեղեցւոյ, զոր պահեցեր ի հոսելոյ եւ կանգնեցեր ի գլորելոյ վասըն սրտիւն արտասուելոյ, կանգնեա՛ եւ զիս, Տէ՛ր, ընդ նմին ի գլորմանէ սայթաքողին, տալով աչացս յորդ արտասուս եւ ջուր՝ նրման ծովու գըլխոյս։

Ով համաւ զանկապելին կապեալ ըզձեռս արձակողին ի յապարանսըն տանէին կայիափայ եւ Աննային. ծառայն գերեան այն ապտակէր, յորմէ սրովբէն թեւասքօղէր, թուք արձակեալ պիղծ բերանովն յայն, որ կուրին լոյս ծագեաց թըքովն։

ՍՐԿ. *Օ՛րթի։*

ՔՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումի։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՔՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու* (*Յհ* 16.1-33)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Աս Աստուած։*

ՔՀՆ. *Մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս կ՚ըսէ.*

— Ասոնք խօսեցայ ձեզի, որպէսզի ձեր հաւատքը չկորսընցընէք։ Իրենց ժողովարաններէն դուրս պիտի դնեն ձեզ, եւ ժամանակ պիտի գայ, երբ ո՛վ որ ձեզ սպաննէ՝ պիտի կարծէ թէ Աստուծոյ ծառայութիւն կը մատուցէ։ Մարդիկ այս բաները պիտի ընեն ձեզի, որովհետեւ չճանչցան ո՛չ Հայրը եւ ո՛չ ալ զիս։ Սակայն ասիկա ըսի ձեզի, որպէսզի երբ ատոնց ժամանակը գայ՝ յիշէք թէ արդէն ըսեր էի ձեզի։

Ասոնք սկիզբէն չըսի ձեզի, որովհետեւ ձեզի հետ էի։ Բայց

հիմա կ'երթամ գիս դրկողին մօտ, եւ ձեզմէ ոչ մէկը կը հարցընէ ինծի, թէ՝ ո՛ւր կ'երթաս։ Սակայն, որովհետեւ այս բոլորը խօսեցայ ձեզի, ձեր սիրտերը տրտմութեամբ լեցուեցան։ Բայց ես ճշմարտութիւնը կ'ըսեմ ձեզի.— Ձեզի համար լաւ է որ ես երթամ, որովհետեւ եթէ չերթամ՝ Մխիթարիչը պիտի չգայ ձեզի. իսկ եթէ ես երթամ՝ զայն պիտի դրկեմ ձեզի։ Երբ ան գայ, ցոյց պիտի տայ աշխարհի մեղքը, իմ արդարութիւնս եւ չարին դատաստանը։ Աշխարհի մեղքը՝ որովհետեւ ինծի չեն հաւատար, իմ արդարութիւնս՝ որովհետեւ ես Հօրս քով կ'երթամ եւ այլեւս պիտի չտեսնէք գիս, եւ չարին դատաստանը՝ որովհետեւ Սատանան՝ այս աշխարհի իշխանը, արդէն իսկ դատապարտուած է։

Տակաւին չատ բաներ ունիմ ըսելիք ձեզի, սակայն այժմ չէք կրնար տանիլ։ Բայց երբ գայ ինքը՝ Սուրբ Հոգին, որ ճշմարտութիւնը կը յայտնէ, ան պիտի առաջնորդէ ձեզ ամբողջական ճշմարտութեան, որովհետեւ ան ինքնիրմէ պիտի չխօսի, այլ ինչ որ լսէ՝ զայն պիտի խօսի եւ ձեզի պիտի պատմէ գալիք բաները։ Ան գիս պիտի փառաւորէ, որովհետեւ ինչ որ ինձմէ առնէ՝ պիտի յայտնէ ձեզի։ Ինչ որ Հայրս ունի՝ իմս է. ասոր համար է որ ըսի ձեզի, թէ ինչ որ առնէ ինձմէ՝ պիտի յայտնէ ձեզի։

Ես Հօրս քով կ'երթամ։ Մօտ ատենէն այլեւս պիտի չտեսնէք գիս, բայց կարճ ժամանակ մը ետք դարձեալ պիտի տեսնէք գիս։

Աշակերտներէն ոմանք իրարու հարցուցին.

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէ մեզի իր այս խօսքերով, թէ՝ «Մօտ ատենէն այլեւս պիտի չտեսնէք գիս. բայց կարճ ժամանակ մը ետք դարձեալ պիտի տեսնէք գիս», ինչպէս նաեւ կ'ըսէ թէ՝ «Ես Հօրս քով կ'երթամ»։ Այս «Մօտ ատենէն»ը ի՞նչ կը նշանակէ։ Ձենք գիտեր թէ ի՛նչ կը խօսի։

Յիսուս գիտցաւ թէ կ'ուզէին իրեն հարցնել, ուստի ըսաւ

անոնց.

— Ի՞նչ է. «Մօտ ատենէն այլեւս պիտի չտեսնէք զիս, բայց կարճ ժամանակ մը ետք դարձեալ պիտի տեսնէք զիս» ըսելո՞ւս համար իրարու կը հարցնէք։ Լա՛ւ գիտցէք, թէ դուք պիտի լաք ու ողբաք, բայց աշխարհը պիտի ուրախանայ. դուք պիտի տրտմիք, բայց ձեր տրտմութիւնը ուրախութեան պիտի փոխուի։ Կին մը երբ պիտի ծնի՝ ցաւ կը քաշէ, քանի ծննդաբերութեան ժամանակը հասած է, բայց երեխային ծնունդէն ետք, այլեւս իր նեղութիւնները չի յիշեր այն ուրախութեան պատճառով, որ մարդ մը աշխարհ եկաւ։ Նոյնն է ձեր պարագային. դուք այժմ տրտմած էք, բայց ես կրկին պիտի տեսնեմ ձեզ եւ ձեր սիրտերը ուրախութեամբ պիտի լեցուին. ուրախութեամբ մը՝ որ ոչ ոք պիտի կարենայ խլել ձեզմէ։

Այդ օրը այլեւս ինծի բան պիտի չհարցնէք։ Լա՛ւ գիտցէք, թէ ինչ որ Հօրմէս խնդրէք իմ անունովս՝ պիտի տայ ձեզի։ Մինչեւ հիմա իմ անունովս բան չխնդրեցիք։ Խնդրեցէք եւ պիտի ստանաք, որպէսզի ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ։

Այս բանները պատկերաւոր բացատրութիւններով ըսի ձեզի։ Բայց ժամանակ պիտի գայ, երբ այլեւս պատկերաւոր ձեւով պիտի չխօսիմ, այլ բացայայտօրէն պիտի խօսիմ ձեզի՝ Հօրս մասին։ Այդ օր իմ անունովս դո՛ւք պիտի խնդրէք իրմէ. ես պէտք պիտի չունենամ ձեզի համար Հօրս աղաչելու, որովհետեւ Հայրս ինք ձեզ կը սիրէ, քանի դուք զիս սիրեցիք եւ հաւատացիք թէ Աստուծմէ ելայ։ Հօրմէն ելայ եւ աշխարհ եկայ եւ այժմ կը ձգեմ աշխարհը եւ Հօրը կ՚երթամ։

Աշակերտները ըսին իրեն.

— Ահա հիմա բացայայտ կը խօսիս, առանց պատկերաւոր բացատրութիւններ գործածելու։ Այժմ գիտենք որ ամէն ինչ գիտես եւ պէտք չունիս ոեւէ մէկուն հարցումին՝ պատասխան տալու համար։ Ասոր համար է որ կը հաւատանք՝ թէ Աստուծմէ ելար։

Յիսուս անոնց պատասխանեց.

— Կը հաւատա՞ք հիմա։ Ահա ժամանակը կու գայ եւ արդէն իսկ եկած է, երբ պիտի ցրուիք, իւրաքանչիւրը իր տունը, եւ զիս մինակ պիտիձգէք։ Բայց ես մինակ չեմ, որովհետեւ Հայրս ինծի հետ է։ Ասոնք խօսեցայ ձեզի, որպէսզի ինձմով խաղաղութիւն ունենաք։ Աշխարհի վրայ նեղութիւն պիտի ունենաք, բայց քաջալերուեցէ՛ք, որովհետեւ ես յաղթեցի աշխարհին։

Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ զՏէր աղաչեսցուք։ (Երեք անգամ կրկնել)։

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 109 (108)

ԴՊՐ. *Կ՚օրհներգե՛մ քեզ, ո՛վ Աստուած, լուռ մի՛ մնար։*

Ամբարիշտ ու նենգաւոր մարդիկ իրենց բերանը լայն բացած՝ սուտեր կը խօսին ինծի դէմ, ատելութեամբ լեցուն խօսքերով կը պաշարեն զիս։

ԵՐԳ

Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենգաւորաւ. եւ բանիւ ատելութեան զիս պաշարեցին։ (Երեք անգամ կրկնել)։

Զար կապանաց մարդկան լուծիչ, որ կապեցար ընդ կապելոյն, զիս արձակեա յինքնակապէս մեղաց կապից դըժոխայնոյն, որ ընդ մեղօք պարտաւորին կացեր անմեղդ ի յատենի, յորժամ փառօք գաս հայրենի, մի՛ դատեսցես զիս ընդ նոսին։

Պատկառանօք հինն Ադամայ, որ ձաղեցար վասըն նորա, ջընջեա՛ զամօթ մեղաց լըրբին, որով գերեսս իմ ծածկեցին, որ

ներեցեր չար ծառային՝ ածել ձեռօք քեզ ապտակին, հա՛ր ուժգնակի գղէմըս չարին, որպէս եւ գիս եհար ուժգին։

Ջահըն լուսոյ յառաւօտին ի յուրբաթուն հընոյ գատկին կայր առաջի դատաւորին, ծառայն նըստէր ի յատենին. ի հարցանել Պիղատոսի Տէրն ոչ առնէր պատասխանի, գի կանխասաց գիրըն լրցցի. եղէ ես մարդ, որ ոչ խօսի։

Ռամկական դասք գինուորացն արկին հանդերձ նախատանաց, այնմ որոյ գգեստն է լոյս փառաց, իբրեւ գօթոց գինքեամբ արկած, ի ծունր իջեալ կատակէին, գգլուխն եղեգամբ հարկանէին, պըսակ ի փշոց բոլորէին ըզփուչ մեղացըն բարձողին։

Սոսկալին քերովբէից բառնայր ինքեամբ ըզփայտ խաչին, մինչ ի տեղի Գողգոթային, յորում եղեալ մարդն առաջին, ետուն ըմպել գինի գմրուսեալ եւ կերակուր լեղեաւ խառնեալ, որով գպըտղոյն դառըն ճաչակ փոխեաց մեզ քաղցր եւ ախորժակ։

Վերնականքըն գարհուրեալ տեսին ըզՏէրըն մերկացեալ եւ ըզհանդերձըն բաժանեալ, պատմուճանին վիճակ արկեալ, ըզձեռն եւ զոտըն ծակեցին՝ ըստ յայտնապէս Դաւթեան ձայնին, ընդ փայտ խաչին բեւեռեցին գմատուննըն, որ գըրեաց ի տախտակին։

ՍՐԿ. *Օ՛րթի։*

ՓՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՓՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի (Մտ 26.14-46)։*

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխուսմէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուած։*

ՓՀՆ. *Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կեանքէն.*

Ապա տասներկու աշակերտներէն մէկը, որ Յուդա Իսկարիոտացի կը կոչուէր, գնաց աւագ քահանաներուն մօտ եւ ըսաւ.

— Ի՞նչ կու տաք ինծի, եթէ Յիսուսը յանձնեմ ձեզի։

Անոնք երեսուն արծաթ դահեկան համրեցին եւ տուին Յուդայի։ Անկէ ետք, անիկա յարմար առիթի մը կը սպասէր՝ Յիսուսը մատնելու համար։

Բաղարջակերաց տօնին առաջին օրը աշակերտները մօտենալով Յիսուսի, ըսին.

— Ո՞ւր կ՚ուզես որ քեզի համար զատկական ընթրիքը պատրաստենք։

Ան պատասխանեց.

— Քաղաք գացէ՛ք, այսինչ մարդուն մօտ, եւ ըսէք անոր. «Վարդապետը կ՚ըսէ՝ ժամանակս մօտեցած է. քու տունդ պիտի ուտեմ զատկական ընթրիքը, աշակերտներուս հետ»։

Աշակերտները կատարեցին Յիսուսի հրահանգը եւ պատրաստեցին զատկական ընթրիքը։ Երեկոյեան, Յիսուս իր տասնըերկու աշակերտներուն հետ ընթրիքի նստաւ։ Մինչ անոնք կ՚ուտէին, Յիսուս ըսաւ.

— Կ՚ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը պիտի մատնէ զիս։

Աշակերտները խռովքի մատնուեցան եւ իւրաքանչիւրը սկսաւ հարցնել իրեն.

— Տէ՛ր, միթէ ե՞ս եմ։

Յիսուս պատասխանեց.

— Ան որ իր ձեռքը ինծի հետ պնակին երկնցուց՝ ան է մատնիչը։ Մարդու Որդին պիտի մեռնի, ինչպէս որ գրուած է Սուրբ գիրքերուն մէջ, բայց վա՛յ այն մարդուն, որուն ձեռքով Մարդու Որդին պիտի մատնուի։ Երանի՛ անիկա ծնած չըլլար։

Յուդան, որ պիտի մատնէր զինք, հարցուց Յիսուսի.

— Վարդապե՛տ, միթէ ե՞ս եմ։

Յիսուս պատասխանեց.

— Ահա դո՛ւն ըսիր։

Եւ մինչ անոնք կ՚ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց, կտրեց եւ բաժնեց աշակերտներուն, ըսելով.

— Առէ՛ք, կերէ՛ք, ասիկա իմ մարմինս է։

Ապա առաւ բաժակը, գոհութիւն յայտնեց Աստուծոյ եւ տուաւ իր աշակերտներուն, ըսելով.

— Բոլորդ խմեցէ՛ք ասկէ. ասիկա իմ արիւնս է, որով Աստուծոյ հետ նոր ուխտ կը կնքուի եւ որ շատերու համար կը թափուի՝ իրենց մեղքերու թողութեան համար։ Բայց նաեւ կ՚ըսեմ ձեզի.— Այլեւս այս գինիէն պիտի չխմեմ մինչեւ այն օրը, երբ ձեզի հետ պիտի խմեմ նոր գինին՝ իմ Հօրս արքայութեան մէջ։

Ապա, գոհաբանական սաղմոսներ երգելէ ետք ելան Ձիթենեաց լեռ։

Հոն Յիսուս ըսաւ անոնց.

— Այս գիշեր դուք բոլորդ ալ պիտի լքէք զիս, որովհետեւ Սուրբը գիրքը կ՚ըսէ. «Պիտի սպաննեմ հովիւը, եւ հօտին ոչխարները պիտի ցրուին»։ Բայց յարութիւն առնելէս ետք՝ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ։

Պետրոս պատասխանեց.

— Նոյնիսկ եթէ բոլորը լքեն քեզ, ես պիտի չլքե՛մ։

Յիսուս ըսաւ անոր.

— Կ՚ըսեմ քեզի, որ այս գիշեր աքաղաղը չկանչած՝ դուն երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս։

Պետրոս ըսաւ.

— Նոյնիսկ եթէ մեռնիլ պէտք ըլլայ քեզի համար, քեզ պիտի չուրանա՛մ։

Նոյնը կ՚ըսէին բոլոր աշակերտներն ալ։

Ապա Յիսուս իր աշակերտներուն հետ եկաւ տեղ մը, որուն անունը Գեթսեմանի էր, եւ ըսաւ անոնց.

— Հո՛ս նստեցէք, մինչեւ որ ես երթամ աղօթեմ։

Եւ իր հետ առաւ Պետրոսը եւ Զեբեդէոսի երկու որդիները-

րը։ Տրտում էր ու կը տագնապէր։ Այն ատեն ըսաւ անոնց.

— Հոգիս մեռնելու աստիճան տրտում է. հոս կեցէք եւ ինծի հետ արթո՛ւն մնացէք։

Ապա քիչ մը առաջ գնաց եւ երեսին վրայ գետին փռուելով աղօթեց, ըսելով.

— Հա՛յր իմ, եթէ կարելի է, այս բաժակը հեռացո՛ւր ինձմէ, բայց ո՛չ թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ, այլ ինչպէս որ դո՛ւն կ'ուզես։

Յետոյ, վերադարձաւ երեք աշակերտներուն մօտ եւ զանոնք քնացած գտաւ։ Պետրոսի ըսաւ.

— Չկրցա՞ք ժամ մը արթուն մնալ ինծի հետ։ Արթո՛ւն մնացէք եւ աղօթեցէ՛ք, որպէսզի փորձութեան մէջ չիյնաք։ Հոգին յօժար կրնայ ըլլալ, բայց մարմինը տկար է։

Կրկին, երկրորդ անգամ ըլլալով, Յիսուս գնաց աղօթելու եւ ըսաւ.

— Հա՛յր իմ, եթէ կարելի է՝ այս բաժակը թող հեռանայ ինձմէ, ապա թէ ոչ՝ պիտի խմեմ զայն. քու կամքդ թող ըլլայ։

Վերադարձաւ եւ դարձեալ իր աշակերտները քնացած գտաւ. անոնց աչքերը չէին բացուեր։ Յիսուս դարձեալ ձգեց գիրենք ու գնաց եւ երրորդ անգամ աղօթեց՝ նոյն խօսքերը ըսելով։ Ապա վերադարձաւ իր աշակերտներուն մօտ եւ ըսաւ.

— Ասկէ ետք քնացէք եւ հանգստացէք. բայց ահա ժամը հասած է եւ Մարդու Որդին մեղաւոր մարդոց ձեռքը պիտի յանձնուի։ Ելէք երթա՛նք այստեղէն, որովհետեւ զիս մատնողը ահաւասիկ հասաւ։

Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ զՏէր աղաչեսցուք։ (երեք անգամ կրկնել)։

Ղէն. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 118 (117)

ԴՊՐ. *Գոհութիւն յայտնեցէք Տիրոջ՝ որովհետեւ բարի է. անոր սէրը յաւերժական է։*

Թող Աստուծոյ ժողովուրդը ըսէ. անոր սէրը յաւերժական է։

ԵՐԳ

Խոստովան եղերուք Տեառըն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։ (Երեք անգամ կրկնել)։

ՍՐԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց, ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց, փայտ ընդ փայտի դառըն պլտղոյ կեանք ընդ մահու փոխարկելով, ի մէջ երկուց անօրինաց կայր մերկացեալ տուրդն օրինաց, զոր ոչ տեսին ազգըն կուրաց, բաց ի միոյն յաւազակաց։

Րոպէից արեգականն լգտիւն արար գիչերանման, գըստուերըն քօղ արկ մերկութեան, զի մի՛ տեսցէ ակն անարժան, ի միջօրեայն նըսեմացաւ, յորժամ Ադամ մեղօք մեռաւ, ի չինն ներորդն ի լոյս դարձաւ, յորժամ մահուամբ մահըն լուծաւ։

Ցօղէր արտօսրըր ցաւագին մայր Տեառն, որ կայր մերձ առ խաչին. յորժամ լըսէր ըզծարաւին բարբառելոյ իւր Միածնին. ետուն քացախ խառնեալ լեղի, այնմ որ բըղխեաց գետ յԱդենի եւ ի վիմէն վըտակ բարի արբոյց տոհմին դառնացողի։

Խիւծեալ յերրորդ ժամու օճին գմիտըս նախնւոյ մօրն Ե-

ւայի. ի վեցն անկեալ մարդն առաջին հաւանական բանիւ նո-
րին. ի սոյն ժամու Տէրն ի խաչին, զի քաւեսցէ զմեղըս նոցին.
եւ յորժամ ել Ադամըն հին, եղ գաւազակն ի մէջ դրախտին։

Փարելի բարբառ ընդ իմ էլի՛, էլի՛ առ Հայր գոչէր. զհո-
գին կամաւ Հօր աւանդէր, զհոգիս մարդկան նոյն ընծայէր.
երկիր հիմամբք սասանեցաւ, եւ վարագոյրն ընդ մէջ հերճաւ,
վէմք ի յինքեանց պատառեցան, եւ գերեզմանք մահու բացան։

Քարոզի ի սքանչելեացս Աստուած մարմնով վասն իմ
խաչեալ, մերով բնութեամբըս մեռանի, Աստուած անմահ
խոստովանի, կըրկնավըտակ կողին աղբերըք եկեղեցի իւր
հաստատի, ջրովըն մաքրի, գարիւնն ըմպէ, գՈրդի ընդ Հօր
փառաւորէ։

ՍՐԿ. *Օ՛րթի։*

ՓՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՓՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յով-*
հաննու (*Յհ* 18.1-27)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուած։*

ՓՀՆ. *Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կեանքէն.*

Յիսուս այս աղօթքը ընելէ ետք՝ իր աշակերտներուն հետ
գնաց Կեդրոն կոչուած ձորին միւս կողմը։ Հոն պարտէզ մը
կար, ուր Յիսուս մտաւ իր աշակերտներուն հետ։ Յուդան՝
մատնիչը, գիտէր պարտէզին տեղը, որովհետեւ շատ անգամ
Յիսուս եւ իր աշակերտները հոն կը հաւաքուէին։ Ուստի,
Յուդա իր հետ առնելով զինուորներու գունդ մը եւ աւագ
քահանաներուն ու փարիսեցիներուն կողմէ ղրկուած սպասա-
ւորները, եկաւ պարտէզ։ Անոնք զինուած էին եւ ունէին ջա-

հեր եւ լապտերներ։ Յիսուս տեսնելով բոլոր մարդիկը, որոնք իր վրայ կու գային, առաջ անցնելով ըսաւ.

— Ո՞վ կը փնտռէք։

— Նազովրեցի Յիսուսը,— պատասխանեցին անոնք։

Յիսուս ըսաւ.

— Ես եմ։

Յուդան՝ մատնիչը, անոնց հետ հոն կեցած էր։ Երբ Յիսուս «Ես եմ» ըսաւ, անոնք ետ-ետ քաշուեցան եւ գետին իյնկան։ Յիսուս դարձեալ հարցուց անոնց.

— Ո՞վ կը փնտռէք։

— Նազովրեցի Յիսուսը,— պատասխանեցին անոնք։

Յիսուս ըսաւ.— Ձեզի ըսի թէ ե՛ս եմ. արդ, եթէ զիս կը փնտռէք՝ ձգեցէք որ ասոնք երթան։

Այս ձեւով կ՚իրականանար՝ ինչ որ Յիսուս նախապէս ըսած էր. «Պիտի չկորսնցնեմ ո՛չ իսկ մէկը անոնցմէ որ ինծի տուիր»։

Այն ատեն Սիմոն Պետրոս, որ սուր մը ունէր, քաշեց սուրը եւ զարկաւ Քահանայապետին ծառային՝ կտրելով անոր ալ ականջը։ Ծառային անունը Մաղքոս էր։ Յիսուս ըսաւ Պետրոսի.

— Սուրդ իր պատեանը դիր. տառապանքի բաժակը, որ Հայրս տուաւ ինծի, պիտի չխմե՞մ կը կարծես։

Ապա, զինուորները, հազարապետը եւ հրեայ ղեկավարներուն սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը եւ կապեցին ու նախ տարին Հաննայի մօտ, որ այդ տարուան Քահանայապետին՝ Կայիափայի աներն էր։ Ասիկա այն Կայիափան էր, որ հրեայ ղեկավարներուն խորհուրդ տուած էր՝ ըսելով, թէ աւելի լաւ է որ մէկ հոգի մեռնի ժողովուրդին համար։

Սիմոն Պետրոս եւ ուրիշ աշակերտ մը կ՚երթային Յիսուսի ետեւէն։ Այս աշակերտը ծանօթ ըլլալով Քահանայապետին՝ Յիսուսի հետ Քահանայապետին տան գաւիթը մտաւ, մինչ

Պետրոս դուրսը՝ դռան քով կեցաւ։ Միւս աշակերտը, որ ծանօթ էր Քահանայապետին, դուրս ելաւ եւ խօսելէ ետք դռնապանին հետ, որ կին մըն էր, ներս առաւ Պետրոսը։ Դռնապան աղախինը հարցուց Պետրոսի.

— Արդեօք դուն ալ այդ մարդուն աշակերտներէն չե՞ս։

— Ո՛չ,— պատասխանեց Պետրոս։

Օդը ցուրտ ըլլալուն, ծառաները եւ սպասաւորները կրակ վառած էին հոն ու կը տաքնային։ Պետրոս ալ անոնց քով կեցած էր ու կը տաքնար։

Քահանայապետը հարցումներ ըրաւ Յիսուսի՝ անոր աշակերտներուն եւ ուսուցումներուն մասին։ Յիսուս պատասխանեց.

— Ես հրապարակաւ խօսեցայ բոլորին, ամէն ատեն սորվեցուցի ժողովարաններու եւ տաճարին մէջ, ուր բոլոր հրեաները կը հաւաքուէին. ես գաղտնի բան բնաւ չեմ խօսած։ Ինչո՞ւ կը հարցնես ինծի, հարցուր անոնց՝ որոնք լսեցին թէ ի՛նչ ըսի իրենց. ահա անոնք գիտեն թէ ինչ խօսած եմ։

Յիսուս հազիւ այս խօսքերը ըսած՝ սպասաւորներէն մէկը, որ հոն կեցած էր, ապտակ մը զարկաւ Յիսուսի, ըսելով.

— Այդպէ՞ս կը պատասխանես Քահանայապետին։

Յիսուս ըսաւ անոր.

— Եթէ սխալ բան մը խօսեցայ՝ ցոյց տուր սխալը. իսկ եթէ չիտակ է ըսածս՝ ինչո՞ւ կը զարնես ինծի։

Յետոյ, Հաննա՝ Յիսուսը կապուած վիճակով, ղրկեց Կայիափա Քահանայապետին։

Մինչ Սիմոն Պետրոս հոն կեցած էր ու կը տաքնար, հարցուցին իրեն.

— Արդեօք դուն ալ անոր աշակերտներէն չե՞ս։

Ան ուրացաւ եւ պատասխանեց.

— Ո՛չ։

Քահանայապետին ծառաներէն մէկը, ազգականը անոր՝

որուն ականջը Պետրոս կտրած էր, ըսաւ.

— Ես քեզ չտեսա՞յ հոն՝ պարտէզին մէջ, անոր հետ։

Պետրոս դարձեալ ուրացաւ. եւ իսկոյն աքաղաղը կանչեց։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Հոգւոցն հանգուցելոց, Քրիստո՛ս Աստուած, արա՛ հանգիստ եւ ողորմութիւն եւ մեզ՝ մեղաւորացս, չնորհեա՛ գթողութիւն յանցանաց։

ԿԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք։ Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչեսցուք գՔրիստոս, գի գնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ եւ գմեզ կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակա՛լ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ԱՂՕԹՔ

ԿՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Քրիստո՛ս՝ Որդի Աստուծոյ, անոխակալ եւ բարեգութ, արարչական սիրովդ գթա՛ բոլոր հանգուցեալ ծառաներուդ եւ աղախիններուդ։ Ձիչէ՛ զանոնք այն մեծ օրը, երբ արքայութեամբդ պիտի գաս։ Քու ողորմութեամբդ քաւէ՛ եւ ներէ՛ անոնց մեղքերը։ Լոյսովդ պայծառացուր գանոնք սուրբերուդ հետ միասին, որոնք քու աջակողմդ պիտի դասուին, որովհետեւ դո՛ւն ես բոլորին Տէրն ու Արարիչը, ողջերուն եւ մեռելներուն Դատաւորը։ Քեզի՛ կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԿՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Ձիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։

Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ գպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ՓՀՆ. *Քրիստոս՝ մեր Աստուածը, քու անպատում մարդասիրութեանդ չնորհիւ եւ բարեխօսութեամբը օրհնաբանեալ սուրբ Աստուածածնին՝ քու անարատ ծնողիդ եւ միչտ կոյսին, լուսաւորէ՛ եւ պայծառացո՛ւր համայն հաւատացեալներուն հոգիները բոլոր անոնց, որոնք տաճարիս հովանիին ներքեւ աննջած են եւ իրենց հանգիստը գտած։*

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ԴՋ

Իչխանք հալածեցին զիս ի նանիր, ալէլուիա. եւ ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ, ալէլուիա, ալէլուիա։

Ցընծացայ ես ի բանըս քո, որպէս այն, որ գըտանէ աւար բազում. ալէլուիա, ալէլուիա։

Ըզմեզս ատեցի եւ անարգեցի եւ գօրէնըս քո սիրեցի. ալէլուիա, ալէլուիա։

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից ըզքեզ վասն իրաւանց եւ արդարութեան քո. ալէլուիա, ալէլուիա։

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ, ոյք սիրեն գօրէնըս քո, եւ ոչ գոյ ի նոսա գայթակղութիւն. ալէլուիա, ալէլուիա։

Սպասեցի փըրկութեան քում, Տէ՛ր, եւ զպատուիրանըս քո սիրեցի. ալէլուիա, ալէլուիա։

Պահեաց անձն իմ ըզվկայութիւնըս քո եւ սիրեաց ըզնոսա յոյժ. ալէլուիա, ալէլուիա։

Պահեցից ըզպատուիրանս եւ ըզվկայութիւնըս քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են. ալէլուիա, ալէլուիա։
(Փ) *Մերձեսցին խընդրուածք իմ առաջի քո, Տէ՛ր, ըստ բանի քում իմաստո՛ւն արա զիս. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։*

Մըտցեն աղօթք իմ առաջի քո, Տէ՛ր, եւ բանիւ քով փրկեա զիս. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Բղխեսցեն չըրթունք իմ գօրհնութիւնըս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ գարդարութիւնըս քո. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Խօսեսցի լեզու իմ ըզբանըս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Եղիցի ձեռըն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանըս քո ընտրեցի. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Ցանկացայ փրկութեան քումմ, Տէր, եւ օրէնք քո խօսք իմ էին. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ ըզքեզ, եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Մոլորեցայ ես որպէս գոչխար կորուսեալ, խընդրեա ըզծառայս քո, զի զպատուիրանըս քո ես ոչ մոռացայ. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

ՍԱՐԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՋ

ԴՊՐ. *Օրհնեսցուք ըզՏէր զի փառաւոր է փառաւորեալ։*

Արծաթասիրութեամբըն մոլեալ Յուդա, զիւր ըզմեծ ըզվարդապետն ընդ երեսուն արծաթոյ հրէից մատնէր։

ՙնդ որում ես համբուրեցից ասէ ըզնա կալարուք. ով համբոյր նենգութեան, նըշան եւ առիթ մահու։

Մերկացաւ յինքենէ գաստուածային Սուրբ Հոգին. եւ ըզգեցաւ ըզսատանայ, որպէս գհանդերձ արկաւ գիւրեաւ։

Ի գիշերին յորում մատնէր Փըրկիչըն մեր ի մահ խաչի, ել ի լեառըն ձիթենեաց, աղօթելով գայս ասէր. Հայր անցո յինէն գբաժակս։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Իսկ անօրէնն աչակերտին թողեալ ըզգուշթ սիրոյ նորա, եւ փուխթայր առ քահանայսն. ասէր ինձ գինչ կամիք տալ, գի մատնեցից ըզվարդապետն։

Ամէն եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ժողովեալ հրէիցըն կըշռեցին արծաթ բագումս. առեալ տարան առ Պիղատոս, ասեն ի խաչ հան ի խաչ, գի հայհոյիչ է օրինաց։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Փա՛ռք հրաշափառ քոյ չարչարանքներուդ, ո՛վ Տէր, օրհնեալ եւ փառաւորեալ, յաղթական եւ հրաշալի չարչարանքներդ կ՚օրհնենք եւ կը փառաւորենք։

Մարդասէ՛ր Տէր, քոյ մօրդ՝ անարատ եւ սուրբ կոյսին համար, ինչպէս նաեւ քոյ պատուական խաչիդ համար, ընդունէ՛ մեր աղաչանքները եւ փրկէ մեզ։

ԿԱՐՈՂ

ՍՐԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ԿՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍՐԿ. *Վասն գտանելոյ մեզ գչնորհս եւ գողորմութիւն ի բարերար Տեառնէ մերմէ՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ԿՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍՐԿ. *Վասն փրկելոյ գմեզ ի գրպարտութենէ մարդկան եւ յորոգայթից սատանայի՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն ամենայն անճառնոց քրիստոնէից եւ տանց հաւատացելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն որք ի լերինս, յայրս եւ ի փապարս բնակեալ են՝ սուրբ հարքն մեր՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն որք սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճչմարիտ եւ ուղիղ հաւատով ի քրիստոս ննջեցին՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Ձիչեա՛ Տէր, եւ ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Եւ եւս՝ մխաբան վասն ճչմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Զանճինս մեր եւ զմխմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանճն արասցուք։*

ՔՀՆ. *Քեզ Տեառնդ յանճն եղիցուք։*

ՍԲԿ. *Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. աւասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

Գոհութիւն քեզի, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, որ քու ողորմութեամբդ մեզ սթափեցուցիր օրուան ծանրութենէն։ Եւ այժմ, արթնցո՛ւր մեր միտքերը եւս, Տէ՛ր Աստուած, որպէսզի քեզի դառնալով՝ արդարութիւն գործենք, եւ մեր աչքերը քու փրկութիւնդ տեսնեն։ Թող Աստուածութիւնդ գայ եւ մեր մէջ բնակի, եւ ողորմութիւնդ հովանի եւ պահապան ըլլայ քեզի ծառայողներուն վրայ։ Անոնց հետ՝ մեզ, քու ծառաներդ

եւս արժանի ըլէ, որ գիչեր-ցերեկ եւ ամէն ժամ քու պատուիրաններուդ սիրովը բռնուած՝ միշտ անոնց մասին խորհինք, եւ գոհութեամբ փառաւորենք քեզ՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի, այժմ եւ միշտ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Կենդանարար գօրութիւն եւ անմահութեան աղբիւր ես դուն, Քրիստո՛ս Աստուած, մեր Փրկիչը, որ մեզի չնորհքը տուիր այս իրիկուն՝ գալու եւ քեզ գոհաբանելու ճչմարիտ գործերուդ եւ արդարութեանդ համար։ Կ'աղաչենք քեզի, Տէր, մեր Աստուածը, մինչեւ առաւօտեան ժամը մեզ արթուն եւ պատրաստ պահէ բոլոր սուրբերուդ հետ միասին, որպէսզի անոնց հետ գոհութեամբ փառաւորենք քեզ, Հօրը եւ Սուրբ Հոգիին հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԴՊՐ. *Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։*

Զարթեաւ աղեղըն քո, գնեաըս կապարճից քոց արբուցեր, գգեաըս ցըրուեցեր, գերկիր դողացուցեր ի սաստկութենէ անձրեւի, որ անցանէ ընդ սա։ Անդունդք աղաղակեցին մեծապէս, լոյս փայլման արեգականն արգելաւ, եւ ծագումն լուսնին դադարեցաւ։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Մատնեցայ եւ ոչ ելանէի, աչք իմ տրկարացան յաղքատութենէ։ Աղաղակեցի առ Տէր գօրհանապազ եւ համբարձի առ քեզ ըզձեռըս իմ։

Փառք եւ երկրրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։ Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Գոհութեամբ եւ ճշմարիտ փառաբանութեամբ, անդադար կը փառաւորենք Հայրը եւ Որդին եւ Սուրբ Հոգին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ գպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք՝ յաւիտեանս։ Ամէն։

ՔՀՆ. *Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով, ցնծացաք եւ ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։*

ՍԲԿ. *Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս խոնարհ արարեր զմեզ, եւ ամացն՝ յորս տեսաք գչարչարանս։ Հայեա՛, Տէ՛ր, ի ծառայս քո եւ ի գործս ձեռաց քոց եւ առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա, եղիցի լոյս Տեառն Աստուծոյ ի վերայ մեր։ Զգործս ձեռաց մերոց ուղի՛ղ արա ի մեզ, Տէ՛ր, եւ զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ։*

ՔՀՆ. *Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։*

ՍԲԿ. *Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ԴՊՐ. *Օրհնեալ ես, Տէ՛ր, մեր հայրերուն Աստուածը, գովեալ*

եւ փառաւորեալ է անունդ յաւիտեան։

Արդար ես մեզի հանդէպ քու վարմունքիդ մէջ, իրաւացի ես քու բոլոր գործերուդ մէջ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Դուք՝ բոլո՛ր արարածներ, օրհնաբանեցէ՛ք արարածներուն Արարիչը, տէրերուն Տէրը, թագաւորներուն Թագաւորը, աստուածներուն Աստուածը։ Օրհնաբանեցէ՛ք, գովաբանեցէ՛ք եւ բարեբանեցէ՛ք, որովհետեւ քաղցր է, բարի է եւ յաւէտ ողորմած։*

ՀԱՐՑ ԳՁ

ԴՊՐ. *Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցըն մերոց օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան։*

Իջեր յերկնից անբսկիզբն Որդի. ի հողեղէն ի բնութենէ մարդկան գչարչարանըս յանճն առեր. օրհնեմք ըզքեզ որ էիր յառաջ քան զամենայն յաւիտեան։

Որ ասացեր բանիւ լինել ամենայն երկրի, ի յերկիր յատենի կացեալ տեսանէին արարածք. օրհնեմք ըզքեզ որ էիր յառաջ քան զամենայն յաւիտեան։

Յորմէ դողան գուարթունք երկնից, այսօր եկիր կամաւ ի խաչ գեղարդեամբըն խոցեցար. օրհնեմք ըզքեզ որ էիր յառաջ քան զամենայն յաւիտեան։

Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն գՏէր, օրհնեցէք բարձր ըզնա արարէք յաւիտեան։

Եւ զինաւորըն գեղարդեամբըն յարձակեալ, խոցեաց զկող կենարարին. բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

Ուստի աղբիւր կենդանարար բղխեալ, լըւաց գտիեզերս ի մեղաց. բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

ՔԱՐՈԶ

ՍՐԿ. *Եկեալքս ամենեքեան ի սուրբ կաթողիկէ եւ առաքելա-*

կան եկեղեցի, աղաչեսցուք զմիածին Որդին Աստուծոյ՝ զՏէրն մեր եւ զՓրկիչն Յիսուս Քրիստոս, որ էջ փառօք Հօր ի մէջ հնոցին եւ փրկեաց զերիս մանկունսն ի քաղղէացւոց անտի, լուսաւոր եւ սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր, զի մի՛ երբեք խաբէութիւք մեք ի մեղաց եւ ի ցանկութենէ աչխարհի, այլ արժանի եղիցուք պահել զպատուիրանս նորա, առնուլ զպսակն լուսոյ եւ կենաց ի յանճինս մեր, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ Տէր մեր, կեցո եւ ողորմեա։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Մեր Աստուծոյ՝ Քրիստոսի, հզօր, յաղթական, սքանչելագործ, սուրբ եւ մեծազօր մատնուելեանը կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՕՐՀՆԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

ԴՊՐ. *Տէրը պիտի գովաբանեմ. ահա հոգիս կ՚ուրախանայ Աստուծմով, իմ Փրկիչովս։*

Որովհետեւ ան տեսաւ իր աղախինին հեգութիւնը, ասկէ ետք բոլոր սերունդները երանի պիտի տան ինծի։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳՁ

ԴՊՐ. *Մեծացուսցէ անճն իմ զՏէր եւ ցընծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով։*

Լոյս լուսոյ մայր, եւ կենարար Բանին բնակարան. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազինք ամենայն։

Ստեղծողին մայր, եւ հընուելեան կերպի նորոգողին. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազինք ամենայն։

Լոյս ծագեցաւ ի քէն նըստելոցս ի խաւարի. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազինք ամենայն։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Սուրբ գԱստուածածինն եւ զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի եւ զթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ընդունէ՛ մեր աղաչանքները՝ սուրբ Աստուածածինին եւ բոլոր սուրբերուն բարեխօսութեամբ, ինչպէս նաեւ այս օրուան յատուկ չնորհքովը։ Լսէ՛ մեր խնդրանքը, Տէ՛ր, եւ ողորմէ՛ մեզի։ Ներէ՛, քաւէ՛ եւ արձակէ՛ մեր մեղքերը եւ մեզ արժանի ըրէ՝ չնորհակալութեամբ փառաւորելու քեզ, Որդիիդ եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին. այժմ եւ միշտ, յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 51 (50)

ԴՊՐ. *Ողորմէ՛ ինծի, ո՛վ Աստուած, դուն՝ որ այնքան ողորմած ես, քու անսահման գթութեամբդ իմ յանցանքս ներէ՛ ինծի։*

Ամբողջութեամբ մաքրէ՛ զիս իմ անօրէնութենէս, եւ իմ մեղքէս զիս սրբէ՛։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳՁ

ԴՊՐ. *Ողորմեա ինձ Աստուած քաւեա զանօրէնութիւնըս իմ։*

Եկեալ ի փրկութիւն ազգի մարդկան, ի ծառայէ յանձն առնուս մատնիլ ի դատաստան. համբերելով վասն ըզմեզ կեցուցանել։

Մատնեալ Պիղատոսի որպէս մահապարտ, ի յԱննայէ եւ ի Կայիափայ դատապարտեալ. համբերելով վասն ըզմեզ կեցուցանել։

Կացեալ ի յատենի երկրորդ Աղամ վասն առաջինն Ադա-

մայ պարտեացըն թողուբեան. համբերելով վասն ըզմեզ կեցուցանել։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Երկրպագեմք քեզ, Տէր Աստուած մեր, անցեալքս ընդ երկարուբիւն գիչերիս եւ կանխեալքս ի տեղւոջ խոստովանուբեան մատուցանեմք զառաւօտու աղօթս մեր։ Զքեզ, Տէ՛ր, օրհնեմք եւ փառաւորեմք եւ զքէն, Տէ՛ր, գոհանամք, որ արժանի արարեր զգիչերս խաղաղուբեամբ անցուցանել եւ հասանիլ ի ժամ առաւօտուս։ Արժանաւորեա զմեզ անճառ խոստմանց քոց, զոր խոստացար սիրելեաց քոց, ճշմարիտդ Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս, Տէ՛ր մեր, կեցո եւ ողորմեա։*

ՔՀՆ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմուբեան քումմ. ասասցուք ամենեքեան միաբանուբեամբ։*

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Մեր Աստուծոյ՝ Քրիստոսի, ողորմած, գթած, ճշմարիտ, սուրբ եւ մեծազօր մատնուբեանդ կը վայելեն փառքը, իշխանուբիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ 148

ԴՊՐ. *Ալէլուիա, ալէլուիա։*

Օրհներգեցէ՛ք Տէրը երկինքէն. օրհներգեցէ՛ք զայն, դուք՝ որ բարձունքներուն մէջ կը բնակիք։

Օրհներգեցէ՛ք զայն բոլորդ, ո՛վ անոր հրեչտակներ, օրհներգեցէ՛ք զայն բոլորդ, ո՛վ երկնային բանակներ։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳՁ

ԴՊՐ. *Օրհնեցէք ըզՏէր յերկնից, օրհնեցէք ըզնա ի բարձանց։*

Ով ըաքանչելի եւ տեսիլ ահաւոր, գարարիչն երկնի եւ երկրի այսօր տեսաք ի խաչի։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյ Սրբոյ։

Տեսեալ ըզՏէրն ի խաչին խաւարեցաւ արեգակն, եւ վարագոյր տաճարին ցելոյր վերուստ մինչ ի վայր։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Անարգաբար խաչեցաւ Տէրն ի մէջ ի յանօրինաց. զի լրցցի գիրն որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն։ Եւ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս. օրհնեալ ես, Տէ՛ր Աստուած մեր, օրհնեմք ըզքեզ եւ գովեմք ըզքեզ։ Խոստովանիմք, Տէ՛ր, ըզքեզ եւ երկիրպագանեմք քեզ, փառաւորեմք ըզքեզ, գոհանամք, Տէ՛ր, ըզքէն վասն մեծի փառացդ քոյ։ Տէր թագաւոր, սուրբդ երկնային, Աստուած եւ Հայր ամենակալ։ Տէր եւ Որդի Հօր միածին՝ Յիսուս Քրիստոս եւ սուրբ Որդի։ Տէ՛ր Աստուածոյ եւ Որդի՛ Հօր, որ առեր զմեռս ի կուսէն, ողորմեցար, բարձեր ըզմեղս աշխարհի եւ արդ ընկալ զաղաչանըս մեր։ Սուրբըդ, որ նըստիս ընդ աջմէ Հօր, ողորմեա՛ց մեզ։ Զի դու միայն սուրբ, դու միայն բարձրեալ ես, դու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Տէր եւ Հոգիդ Սուրբ, որ ի փառս Աստուած ընդ Հօր։ Ամէն։

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք ըզքեզ, Տէ՛ր, եւ գովեմք գանուն սուրբ քո յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Արժանի՛ արա, Տէ՛ր, գօրըս գայս խաղաղութեամբ եւ առանց մեղաց պահեա՛ ըզմեզ։ Օրհնեալ ես, Տէ՛ր Աստուած հարցըն մերոց, գովեալ եւ փառաւորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս. ամէն։ Օրհնեա՛լ Տէր, ուսո՛ ինձ գարդարութիւնըս քո (երիցս կրկնել)։ *Տէ՛ր, ապաւէն եղեր մեր ազգէ յազգ։ Ես աղաչեմ, Տէ՛ր, ողորմեա՛ ինձ եւ բըժշկեա՛ գանձն իմ. ես մեղայ քեզ։ Յո՛յց մեզ, Տէ՛ր, գողորմութիւնըս քո եւ ըզփրկութիւնըս քո*

տո՛ւր մեզ։ Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան, լզգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։ Տէ՛ր իմ, լզքեզ ապաւէն ինձ արարի, ուսո՛ ինձ առնել լզկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։ Ի քէն է, Տէ՛ր, աղբիւր կենդանութեան, եւ լուսով երեսաց քոց տեսանեմք լզլոյս։

ԵՐԳ

Ո՞ւր ես մայր իմ, քաղցր եւ անոյշ սէր ծընողիդ զիս այրէ։
Լըցան աչք իմ դառն արտասւօք, ոչ գոք ունիմ որ սրբէ։
Թրքին, հարին, ապտակեցին, պըսակ եդին ի փըչէ։
Ագզ արարէք մօրն իմում, զոր ես սիրեմ ի սրտէ։
Ո՞ւր ես, մայր իմ, եկ զիմ ծարաւ կաթամբդ արբո քաղցրագին։

Շարունակել Առաւօտու Օրհնութիւնը.–

Ծագեա՛ գողորմութիւնըս քո, որք ճանաչեն լզքեզ, Տէ՛ր։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Փառք, պատիւ եւ երկրպագութիւն ի բարձունս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 88 (87), Ողբաձայն

ԴՊՐ. *Մատնեցա՛յ եւ ոչ ելանէի՛. աչք իմ տըկարացան յաղքատութենէ։*

Աղաղակեցի՛ առ Տէր զօրհանապա՛գ. եւ համբարձի առ քեզ լզձեռ՛ն՛ս իմ։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած՝ զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ գոհանալով զնմանէ, որ պահեաց զմեզ խաղաղութեամբ ի գիշերիս յայսմիկ եւ առաջնորդեաց մեզ ի խաւարէ ի լոյս, ի մահուանէ ի կեանս, յապականութենէ*

յանապականութիւն, յանգիտութենէ ի գիտութիւն ճչմարտութեան իւրոյ։ Աղաչեսցուք եւ խնդրեսցուք ի նմանէ, զի զերկարութիւն տուընջեանս խաղաղութեամբ եւ ամենայն մտադիւր գուարթութեամբ արասցէ անցուցանել ի մէնջ։ Եւ պարըսպեալ պահեսցէ զժողովուրդս իւր աստուածային զօրութեամբն, որ ի վերայ ամենայնի բարերարութեամբն իւրով իշխանութիւն ունի։ Ամենակա՛լ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՓՀՆ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍԻՐԿ. *Զառաւօտս լուսոյ եւ զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԻՐԿ. *Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԻՐԿ. *Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԻՐԿ. *Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԻՐԿ. *Եւ եւս՝ միաբան վասն ճչմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՓՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԻՐԿ. *Զանճինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։*

ՓՀՆ. *Քեզ՝ Տեառնդ, յանձն եղիցուք։*

ՍԻՐԿ. *Ողորմեաց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՓՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Շնորհակալութիւն քեզի, ո՛վ Աստուած՝ մեր Տէրը, որ քու տեսանելի լոյսովդ ուրախացուցիր մեզ՝ քու բոլոր արարածներդ, իսկ քու պատուիրաններուդ հոգեւոր լոյսովը լուսաւորեցիր քեզի հաւատացողները։ Մե՛զ ալ զօրացուր, Տէ՛ր, որպէսզի կարենանք քու պատուիրաններդ պահել այսօր եւ ամէն աւեն, որպէսզի լուսաւորուած միտքով՝ միշտ քու կամքդ կատարենք եւ քու պատրաստած բարիքներուդ հասնինք բոլոր սուրբերուդ հետ միասին, մեր Տիրոջ եւ փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի պարգեւած չնորհքովն ու մարդասիրութեամբը։ Անո՛ր կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Դո՛ւն ես մեր խաղաղութիւնն ու կեանքը, ո՛վ միածին Որդի Աստուծոյ, մեր Տէրն ու փրկիչը՝ Յիսուս Քրիստոս։ Տո՛ւր մեզի քու խաղաղութիւնդ, որ սուրբ առաքեալներուդ չնորհեցիր՝ անոնց վրայ փչելով կենդանացնող եւ ամենագօր քու Սուրբ Հոգիդ։ Որպէսզի մե՛նք ալ աչխարհէն եկող ամէն տեսակի փորձութիւններէն խաղաղացած՝ տաճար եւ բնակարան դառնանք աստուածային չնորհքներուդ, եւ չնորհակալութեամբ փառաւորենք քեզ՝ ո՛վ Քրիստոս, մեր Աստուածը, Հօրը եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԴՊՐ. *Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ մատնեցար վասն մեր. ողորմեա մեզ* (երեք անգամ կրկնել)։

Փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ սուրբ կոյս Աստուածածնին Մարիամ՝ մայր Քրիստոսի, մատո զաղաչանս մեր որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Ո՛վ մեր Աստուածը, փրկէ՛ մեզ փորձուԹենէ եւ մեզի եկող բոլոր փորձանքներէն։*

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Եւ եւս խաղաղուԹեան գՏէր աղաչեսցուք։*

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսուԹեամբ սուրբ Աստուածածնին եւ իյանելոյ ի վերայ մեր ողորմուԹեան եւ գԹուԹեան Տեառն Աստուծոյ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա։

ՔՀՆ. *ՕրհնուԹիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 135 (134)

ԴՊՐ. *ՕրհնուԹիւն երգեցէք Տիրոջ, օրհներգեցէ՛ք դուք՝ Տիրոջ ծառայողներ, օրհներգեցէ՛ք Տիրոջ անունը։*

Տիրոջ անունը օրհնեալ ըլլայ այժմէն մինչեւ յաւիտեան։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԲՋ

ԴՊՐ. *Օրհնեցէք մանկունք ըզՏէր, եւ օրհնեցէք զանունըն Տեառն։*

Որ Թագաւորդ ես Թագաւորաց Քրիստոս, ի ծառայէ դատապարտեալ համբերելով վասըն մեր. երկայնամիտ Տէր քեզ փառք։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Որ պատուական խաչիւրդ քո Քրիստոս եւ սուրբ արեանդ քո հեղմամբ կեցուցանել ըզմեզ կամեցար. երկայնամիտ Տէր քեզ փառք։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Որ մարդասիրապէս վասն ամենեցուն ամենայնի համբերեցեր, եւ ի մահու ըզմահ կոխեցեր, երկայնամիտ Տէր քեզ

փառք։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ գՏէր աղաչեսցուք. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Սուրբ ես, ով Տէր մեր Աստուածը, հզօր ես եւ փառաւորեալ. դուն՝ որ քերովբէական կառքի վրայ կը նստիս եւ իբրեւ լոյս կը ծագիս արարածներուդ վրայ։ Լուսաւորէ՛ մեզ, Տէ՛ր, առաւօտեան այս ժամուն, որպէսզի երբ ցերեկուան լոյսը ծագի՝ մեր վրայ ծագի նաեւ գթութիւնդ, ո՛վ մարդասէր։ Հեռացո՛ւր մեզմէ, Տէ՛ր, Սատանային խաբէութիւնները. եւ բոլոր սուրբերուդ աղօթքովն ու բարեխօսութեամբը՝ խորտակէ՛ անոր բռնութիւնը։ Պաղաբեր դարձուր մեր երկիրը, սնուցելու համար մեզ՝ քու ծառաներդ, որ միշտ կը փառաւորենք ու կը ներբողենք Ամենասուրբ Երրորդութիւնդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՈՂԲԱՁԱՅՆ
ՍԱՂՄՈՍ 109 (108)

ԴՊՐ. *Փոխանա՛կ սիրոյ իմոյ մատնէին զի՛ս. այլ ես յաղօ՛թս կայի՛։*

Աստուա՛ծ օրհնութեան իմոյ մի՛ լռեե՛ր, զի բերան մեղաւորի, բերան նենգաւորի բացաւ ի վերա՛յ ի՛մ։

ՍԲԿ. *Ալէլուիա, օ՛րթի։*

ՔՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՔՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու* (*Յհ* 18.28-19.16)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուած։*

ՔՀՆ. *Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կեանքէն։*

Կայսրական տունէն Յիսուսը տարին կառավարիչին պալատը։ Առաւօտ կանուխ էր։ Հրեաները պալատ չմտան, որպէսզի իրենց Օրէնքին համաձայն չպղծուին եւ կարենան զատկական ընթրիքը ուտել։ Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ եւ հարցուց.

— Ի՞նչ բանով կ՚ամբաստանէք այս մարդը։

Անոնք պատասխանեցին.

— Եթէ այս մարդը չարագործ չըլլար՝ քեզի չէինք յանձներ զայն։

Պիղատոս ըսաւ.

— Ուրեմն առէք եւ ձեր Օրէնքին համաձայն դատեցէք զայն։

Անոնք պատասխանեցին.

— Մենք իրաւունք չունինք ոեւէ մէկը մահուան դատապարտելու։

Այսպիսով կ՚իրականանար Յիսուսի խօսքը, որով կ՚ակնարկէր՝ թէ ինչպիսի մահով պիտի մեռնէր ինք։

Պիղատոս կրկին պալատ մտաւ, կանչեց Յիսուսը եւ հարցուց.

— Դո՞ւն ես հրեաներուն թագաւորը։

Յիսուս պատասխանեց.

— Այդ հարցումը դուն քեզմէ՞ կ՚ընես, թէ ուրիշներ ըսին քեզի իմ մասիս։

Պիղատոս ըսաւ.

— Ինչու՞ ես ալ հրեայ եմ։ Քու ժողովուրդդ եւ աւագ քահանաները քեզ յանձնեցին ինծի։ Ի՞նչ ըրած ես դուն։

Յիսուս պատասխանեց.

— Իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն չէ։ Եթէ իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն ըլլար՝ անշուշտ հետեւորդներս պիտի կռուէին, որպէսզի հրեաներուն ձեռքը չիյնամ։ Բայց ո՛չ, իմ թագաւորութիւնս այստեղէն չէ։

Պիղատոս ըսաւ.

— Այդպէս ուրեմն, թագաւո՞ր ես։

Յիսուս պատասխանեց.

— Ահա դո՛ւն ես ըսողը որ թագաւոր եմ։ Ես ծնած եւ աշխարհ եկած եմ մէկ բանի համար, որպէսզի վկայեմ ճշմարտութեան մասին։ Ով որ կողմնակից է ճշմարտութեան՝ անիկա իմ խօսքս կը լսէ։

Պիղատոս հարցուց.

— Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը։

Ասիկա ըսելէ ետք՝ Պիղատոս կրկին դուրս ելաւ հրեաներուն մօտ եւ ըսաւ անոնց.

— Այս մարդուն վրայ ոեւէ յանցանք չեմ գտներ։ Բայց ձեր սովորութեան համաձայն, ամէն Զատիկի տօնին բանտարկեալ մը ազատ կ՚արձակեմ ձեզի։ Արդ, կ՚ուզէ՞ք որ հրեաներուս թագաւորը ազատ արձակեմ ձեզի։

Բոլորը միասին աղաղակեցին.

— Ո՛չ դինք, այլ՝ Բարաբբա՛ն։

Եւ Բարաբբան աւազակ մըն էր։

Պիղատոս առաւ Յիսուսը եւ զայն մտրակով ծեծել տուաւ։ Զինուորները փուչէ պսակ մը չինեցին եւ դրին անոր գլխուն եւ ապա ծիրանի զգեստ հագցուցին անոր։ Անոնք իրեն կու գային ու կ՚ըսէին.

— Ողջո՛յն, հրեաներուս թագաւոր։

Եւ կ՚ապտակէին գինք։

Պիղատոս դարձեալ դուրս ելաւ եւ ըսաւ ամբոխին.

— Ահա դուրս կը բերեմ զայն ձեզի, որպէսզի գիտնաք՝ թէ ես ոեւէ յանցանք չեմ գտներ անոր վրայ։

Եւ Յիսուս դուրս ելաւ՝ փուչէ պսակը գլխուն եւ ծիրանի զգեստը՝ վրան։ Պիղատոս ըսաւ անոնց.

— Ահա՛ ձեր մարդը ձեզի։

Երբ աւագ քահանաները եւ սպասաւորները տեսան գինք, բարձրաձայն աղաղակեցին.

— Խա՛չը հանէ, խա՛չը հանէ զայն։

Պիղատոս ըսաւ.

— Այնատեն՝ դո՛ւք առէք եւ ձեր ձեռքով խաչը հանեցէ՛ք, որովհետեւ ես ոեւէ յանցանք չեմ գտներ իր վրայ։

— Մենք Օրէնք ունինք,— վրայ բերին հրեայ ղեկավարները,— եւ մեր Օրէնքին համաձայն պէտք է մեռնի, որովհետեւ ինքզինք Աստուծոյ Որդի ըրաւ։

Պիղատոս ասիկա որ լսեց, ա՛լ աւելի վախցաւ։ Կրկին պալատ մտաւ եւ հարցուց Յիսուսի.

— Ուրկէ՞ ես դուն։

Բայց Յիսուս չպատասխանեց։ Պիղատոս ըսաւ անոր.

— Ջե՞ս խօսիր ինծի հետ. չե՞ս գիտեր՝ թէ իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու, ինչպէս նաեւ՝ քեզ ազատ արձակելու։

Յիսուս պատասխանեց.

— Իմ վրաս ո՛չ մէկ իշխանութիւն պիտի ունենայիր՝ եթէ քեզի վերէն՝ Աստուծմէ տրուած չըլլար։ Հետեւաբար, մեծ մեղքը անորն է՝ որ գիս քեզի յանձնեց։

Այս խօսքին վրայ՝ Պիղատոս կերպ մը կը փնտռէր, որ ազատ արձակէ Յիսուսը, բայց հրեայ ղեկավարները կ՚աղաղակէին.

— Եթէ ազատ արձակես՝ կայսրին բարեկամ չես։ Ով որ

ինքզինք թագաւոր կը կոչէ՝ հակառակ է կայսրին։

Երբ Պիղատոս այս խօսքերը լսեց, դուրս հանեց Յիսուսը եւատեան նստաւ, այն տեղը՝ որ Քարայատակ կը կոչուէր, երբայերէն՝ Կապպաթա։ Զատիկի նախորդ օրն էր, կէսօրուան մօտ։ Պիղատոս ըսաւ ամբոխին.

— Ահա՛ ձեր թագաւորը ձեզի։

Բայց անոնք աղաղակեցին.

— Սպաննէ՛ զայն, սպաննէ՛ զայն. խա՛չը հանէ զինք։

Պիղատոս հարցուց.

— Ձեր թագաւորը խա՞չը հանեմ։

Աւագ քահանաները պատասխանեցին.

— Մենք կայսրէն զատ ուրիշ թագաւոր չունի՛նք։

Այն ատեն, Պիղատոս Յիսուսը անոնց ձեռքը յանձնեց, որպէսզի խաչուի։

ԵՐԳ

Զըհանդուրժեալ բնութեամբ բարւոյն ունել միայն գանճառ բարին, այլ ստեղծեալ գմարդ յիւր պատկերին ի վեցերորդն առաւօտին եւ ի յերրորդ ժամ գկողածինն ի յօգնութիւն ետ հողածնին, զորս ի դրախտին եղ վայելել, բայց ի պըտղոյն մահու արգել։

Պապանձեալ առ դատողին յետ յանցանաց Ադամըն հին գկինըն պատճառ եղեալ խաբմանն, եւ կինըն՝ զօձըն դաւաճան, որով երկիրս այս անիծաւ, փուչ եւ տատասկ ի սմա բուսաւ, վըճիռ մահու մարդոյն տըւաւ՝ դառնալ ի հող, ուստի ստեղծաւ։

Զընչել փութայր Հայրըն փառաց ըզգիր պարտեաց մեր յանցանաց, որով գգեցաւ Որդին գթած ի վեց դարուն զմարմին մեղաց, Հօր հաճութեամբ ի մահ խաչին եկըն կամաւ ի յուրբաթին, գառըն գենաւ ի հին գատկին փոխան գառանցն օրինակին։

Ոահիւ լուսոյ պատուիրանին արդարութեան ճանապարհին բարձրանալով քո ի խաչին՝ բարձրացուցեր զմեզ ի յերկինս. քո անպատում խոնարհութեամբդ եւ կամաւոր խաչելութեամբդ հաչտեաց ընդ մեզ, Տէ՛ր, գթութեամբ եւ թող ըզմեղս ողորմութեամբ։

Սոսկալիդ սերովբէից եւ ահաւորըդ քրովբէից, խոնարհեցար ի չարչարանս չարչարելի բնութեամբ մարդկան, ի խաչին զմեղս ըսպաներ եւ գղատակնիք մահու լուծեր, հաչտեաց ընդ մեզ, Տէ՛ր, գթութեամբ եւ թող ըզմեղս ողորմութեամբ։

Վեհագոյն բնութեանց էից եւ արարիչըդ բոլորից, յորժամ ծագես գխաչիդ նըշան ի գալըստեան քո միւսանգամ, գերկըրպագուս այժմ հաւատով լուսաւորեա նորին լուսով, զի համաճայն խաչագգեցիցն ըզքեզ օրհնեմք յաւիտենից։

ՔԱՐՈԶ

ՍԻՄ. *Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան գչնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ եւ ողորմեսցի։*

ԴՊՐ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Քու ամենագօր եւ հրաչալի մատնութեանդ կ՚երկրպագեն հրեշտակներու զօրքերը, ո՛վ Քրիստոս, մեր Աստուածը. որովհետեւ միայն դո՛ւն ես անմահ, որ անմատչելի լոյսին մէջ կը բնակիս։ Իսկ մենք, հողեղէն արարածներս, խոնարհած՝ երկիւղածութեամբ կ՚երկրպագենք. քու սուրբ, հրաչալի եւ յաղթող մատնութիւնդ կ՚օրհնաբանենք ու կը փառաւորենք։ Եւ երկնային զօրքերուն միացած՝ օրհնութիւն եւ փառք կ՚ընծայենք քեզի, Հօրդ եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍՐԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

ԴՊՐ. *Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք. եւ ըզսուրբ զմատնութիւնդ քո մեծացուցանեմք. եւ ըզսուրբ չարչարանսդ քո փառաւորեմք. եկայք հաւատացեալք երկրպագեսցուք Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ. վասըն գի եկն ի ձեռըն խաչին իւրոյ չնորհեաց պարգեւս աչխարհի։ Սուրբ Աստուած. սուրբ եւ հզօր. սուրբ եւ անմահ, որ մատնեցար վասըն մեր, ողորմեա մեզ* (Երիցս կրկնել)։

Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա, սուրբ մատնութեանդ, ալէլուիա. չարչարանացդ, ալէլուիա։ Նըշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց եւ ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց, ի պըտղոյ ցորենոյ՝ գինւոյ եւ ձիթոյ իւրեանց լըցուցեր ըզնոսա։

Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա. սուրբ մատնութեանդ, ալէլուիա. չարչարանացդ, ալէլուիա։ Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա. սուրբ մատնութեանդ, ալէլուիա. չարչարանացդ, ալէլուիա։

Խաչըն կենարար որ եղեւ մեզ փրկութիւն. սովաւ ամենեքեան ըզքեզ բարերանեմք։

Որ ի Հօրէ լուսոյ լոյս ճառագայթեալ ի յերկրի, եւ գաւազան զօրութեան հաւատացելոց. սովաւ ամենեքեան ըզքեզ բարերանեմք։

Որ լուսափայլ ծագմամբ հրաշափառապէս մեզ ցուցաւ ի յոգնութիւն ընդդէմ թըշնամւոյն. սովաւ ամենեքեան ըզքեզ բարերանեմք։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։ Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Որ յաւէնի կացեր անպարտ կողին պատրանօք, եւ արբուցեր մեզ ի կողահոս աղբերէդ. նորոգեա եւ զիս զապականեալըս մեղօք։

ՔԱՐՈԶ

ՍԻՄ. *Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց եւ կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ Տէր Աստուածն մեր, կեցո եւ ողորմեա։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Խաղաղութեան մէջ պահպանէ մեզ, Քրիստոս՝ մեր Աստուածը, քու սուրբ եւ պատուական խաչիդ հովանիին տակ։ Փրկէ մեզ երեւելի եւ աներեւոյթ թշնամիներէն եւ արժանի ըրէ գոհութեամբ փառաւորել քեզ, Հօրը եւ Սուրբ Հոգիին հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ԱՐՁԱԿՈՒՄ

ՔՀՆ. *Օրհնեալք եղերուք ի չնորհաց Սրբոյ Հոգւոյն, երթա՛յք հանգերուք խաղաղութեամբ, եւ Տէր եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեսեանդ։ Ամէն։*

